

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Magyarcsanád Községi Önkormányzat

2015

Az önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) elkészítését támogató SABLON-t a Pécsi Tudományegyetem munkacsoportja¹ készítette 2012 decemberében az ÁROP-1.1.16.-2012-2012-0001 azonosító számú „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása” című projekt keretében a Türr István Képző és Kutató Intézet megbízásából.

A sablon célja, hogy az önkormányzatok szakmailag megalapozott, jogszabályokhoz igazodó helyzetelemzést és tervet tudjanak készíteni az esélyegyenlőség területén, ezzel biztosítva a megvalósítás sikerességét. A sablon használható teljesen új HEP készítésére, de alkalmas arra is, hogy az adott önkormányzat áttekintse, hogy a már meglévő HEP-ot mivel szükséges kiegészíteni. A Sablon része a Melléklet 1., mely az esélyegyenlőség alapú helyzetelemzés elvégzéséhez szükséges adatgyűjtő táblákat és a táblák kitöltését segítő értelmezéseket tartalmazza. A Sablon kitöltéséhez nyújt további segítséget az az Útmutató, mely a Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozásának képzési segédlete. E mellett a TKKI által foglalkoztatott esélyegyenlőségi mentorok és asszisztensek szakmai műhelyekben megvalósított háromnapos képzésekkel és személyes tanácsadással támogatják az önkormányzatok képviselőit településük esélyegyenlőségi programjának megalkotásában. Mindehhez járul az a virtuális tér, melyen keresztül azonnal elérhető a szükséges szakmai dokumentáció és a személyes segítségnyújtás is. Mindezt kiegészíti a TKKI által megjelentetett tanulmánykötet, mely az esélyegyenlőséghez kapcsolódó háttértudásokat foglalja össze.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	4
Bevezetés	4
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	56
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	61
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	67
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	71
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	72
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	73
1. A HEP IT részletei	73
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	73
A beavatkozások megvalósítói	74
Jövőképünk.....	74
Az intézkedési területek részletes kifejtése	75
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	85
3. Megvalósítás	92
A megvalósítás előkészítése	92
A megvalósítás folyamata.....	92
Monitoring és visszacsatolás	94
Nyilvánosság	94
Érvényesülés, módosítás.....	95
4. Elfogadás módja és dátuma.....	97

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Magyarcsanád Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Magyarcsanád Magyarország dél-keleti részén, Csongrád megyében, a Maros folyó mentén fekszik, nyugaton közvetlenül érintkezik Apátfalvával. A nagylaki közúti határátkelőhely (Románia) csak 8 km-re van Magyarcsanádtól. A Maros ezen a szakaszán államhatár Románia és Magyarország között, a település déli, romániai szomszédja Nagycsanád.

Belterülete Makótól 15 km-re, a megépült autópályától körülbelül 8 km-re fekszik.

Szomszédos települései: Apátfalva, Nagylak, Kövegy.

Története

Magyarcsanádot az újkorban alapították. Ugyanakkor a község környéke évezredek óta folyamatosan lakott helynek számít. A falu határában (Bökény) Banner János végzett ásatásokat. Móra Ferenc és B. Nagy Katalin is folytatott régészeti feltárásokat, többek között gepida sírokra bukkant a Maros mentén. A falu határában álló kun keresztet valószínűleg a 16. században állíthatták fel. A falu helyén eredetileg a középkori Apátfalva helyezkedett el. Apátfalva a török hódoltság kezdetén (az 1550-es években) pusztult el.

A környék csak 1686-ben szabadult fel a török uralom alól. A karlócai béke (1699) értelmében a Török és a Habsburg Birodalom határa a Maros folyó mentén húzódott. A Habsburg uralkodók a határtérségbe szerb katonacsaládokat telepítettek (1698-tól), akik számos kiváltsághoz jutottak. Benkovich Ágost váradi püspök 1701-es jelentése szerint már a mai falu területén igen sok házat állítottak fel. Az új, határőrizeti funkciót ellátó települést Újcsanádnak, ill. Kiscsanádnak is hívták.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Az 1720-as országos összeírás adatai alapján már körülbelül 300 lakos élhetett itt. A határőrök főleg állattenyésztéssel foglalkoztak.

1750-ben Mária Terézia feloszlatta a határőrvidéket, területét a nemesi vármegyékhez (jelen esetben Csanádhoz) csatolta. Így a jobbágyi függéstől tartó szerbek egy része Oroszországba, ill. Szerbiába vándorolt. Amint bekövetkezett a szerbek kivándorlása, az Aradi Kincstári Uralom Újcsanád környékére, Újcsanádtól kissé északabbra románokat és magyarokat telepített be. A románok 1756-ban már többségre jutottak a településen. Amikor a török hatalom megszűnése után alapított eredeti szerb település 1793-ban, a Maros-árvize miatt elnéptelenedett és megszűnt, a kiöntések elől északabbra, az ott már megtelepült románokhoz vándoroltak a szerbek, s ugyanebben az évben a kincstári uradalom is végleg átköltöztette Újcsanádot mai helyére.

A települést a 19. század elejétől már folyamatosan Magyarcsanádként említik a források. A magyar jelző nem a falu etnikai jellegére utal (a mai név használatának kezdetekor alig éltek még magyarok itt), hanem valószínűleg arra, hogy a település kamarai birtok volt. A török kiűzése után a középkorban elpusztult Bökényfalva helyén létesült a Bökény nevű lakott hely, melyet a kamara dohánykertészekkel telepített be (1801-től).

1882-ben nyitották meg az Arad-Szőreg vasútvonalat, így hamarosan a falu is bekapcsolódhatott az ország gazdasági vérkeringésébe. Később újabb vasútvonalat adtak át, amely a települést Nagyszentmiklóssal (Bánság) kötötte össze, 1894-ben pedig a Maroson közúti hidat építettek Nagyszentmiklós irányába.

A „boldog békeidőkben” a Maros-Körös köze és a Bánság határán fekvő település sokat gyarapodott, fejlődött. A szerb és román módosabb gazdák díszes, jómódról árulkodó épületei, tetszetős házai is ekkor épültek, melyek még ma is a falu díszének számítanak. 1907-ben a szocialista szellemű földmunkásmozgalom tüntetésben csúcsosodott ki, a 20. század elején kivándorlásokra is sor került.

1912-ben került sor a református, 1939-ben a katolikus templom átadására. Az 1910-es népszámlálás adatai szerint 1679 román, 702 magyar, és 616 szerb élt Magyarcsanádon, 2352-en ortodoxnak, 440-en római katolikusnak, 283-an reformátusnak vallották magukat.

Az első világháborúban a falu honvédjai közül sokan elesetek, a világháborút követő zűrzavaros időszakban a román hadsereg 1919 nyarán megszállta a községet, amely csak 1920-ban került ismét magyar uralom alá. A trianoni békeszerződés súlyosan érintette Magyarcsanádot, amely országközepi helyzetéből határmenti fekvésűvé vált. A trianoni döntés után nagy számban költöztek a faluba az új határokon túlról érkező menekültek, a románok és szerbek közül is sokan leltek itt új hazára. A magyarok a két világháború között kerültek többségbe Magyarcsanádon.

A második világháború alatt a magyarcsanádi határőrlaktanya nyolcvanfős lengyel menekült katonai alakulatnak adott menedéket. A községet 1944 októberében foglalták el a szovjet csapatok, a falu határában véres harcok dúltak. A falu 1950-ig Csanád megyéhez tartozott, amelyet az ezévi megyerendezéskor megszüntettek, és a községet Csongrád megyéhez csatolták. 1950 és 1954 között Magyarcsanádot Apátfalvával egyesítették Csanád néven.

A második világháború után is élénk kulturális élet folyt, a településen tánckör is működött. Magyarcsanádot az 1989-1990-es rendszerváltás néhány szempontból előnyösen, néhány szempontból hátrányosan érintette. Kisebbségi önkormányzatok (például szerb, román, cigány) alakultak, és a határ menti együttműködések is felélénkültek, kiépült a testvér települési kapcsolat a Temes megyei Nagykomlóssal, illetve Szőkefalvával.

1993-ban a munkanélküliségi ráta 20% körül mozgott, a falu jelenleg is Csongrád megye legszegényebb települése. Jelentős munkaadó a településen az Úttörő Mezőgazdasági Szövetkezet és a Bőripari Szövetkezet. Az önkormányzat egyetlen önállóan gazdálkodó intézménye az Általános Humán Központ, az óvoda, az általános iskola, a klubkönyvtár társulásban van.

Magyarcsanádhoz két külterület, Bökény és Tanyadülő tartozik; ezek össznépessége 2001-ben 22 fő volt.

Sokszínűség Magyarcsanádon

A nemzetiségek egymáshoz való viszonya mindig is békés volt a faluban. A nemzetiségek saját iskolával rendelkeztek sokáig, és jelenleg is folyik szerb és román nyelvű oktatás a Magyarcsanádi Református Általános Iskolában. A rendszerváltás óta működik a faluban Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, Szerb Nemzetiségi Önkormányzat, valamint Román Nemzetiségi Önkormányzat.

Nevezetességek

Egyedülálló a Dél-Alföldön, hogy egy ekkora méretű településen négy nemzetiségi-etnikai kultúra képviselői (románok, szerbek, magyarok, cigányok) éljenek egymással békében, és hogy egy ekkora méretű községnek négy temploma (ebből kettő ortodox) legyen.

- szerb ortodox templom
- román ortodox templom
- református templom
- római katolikus templom
- a falu belterületétől északra, kb. 2,5 km-re felállított archaikus kun kereszt
- volt Határórlaktanya
- Szabadság-szobor (a Polgármesteri Hivatal előtt)
- Bökény (Maros-parti, külterületi lakott hely, érintetlen természeti környezet)
- Bekai-halom (85 méter magas kunhalom)
- Senki-szigete (kormoránok)
- A Maros egykori vasúti és közúti hídjainak pillérei

Középületek

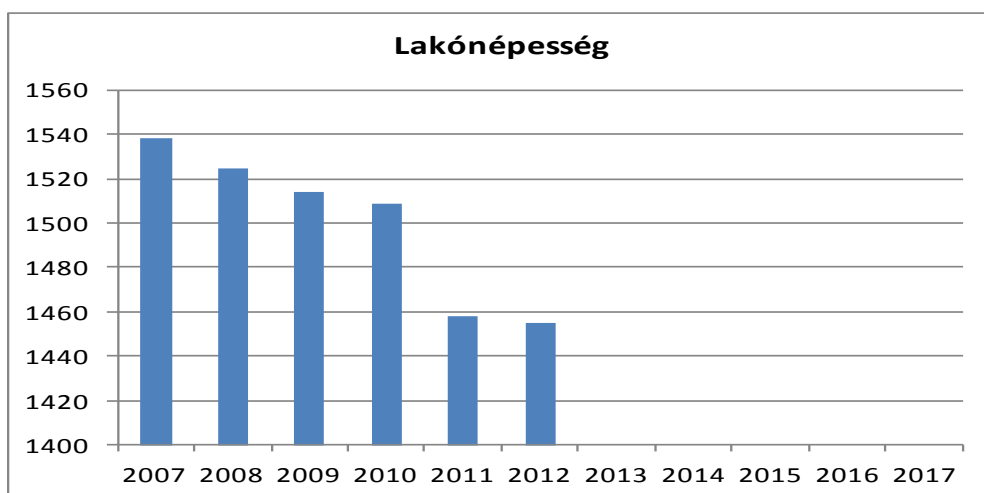
- Református Általános Iskola épülete
- Református Óvoda épülete
- Művelődési ház
- Cigány Nemzetiségi Önkormányzat (az épületet a helyi önkormányzat tulajdona)
- Szerb Nemzetiségi Önkormányzat (az épület a helyi önkormányzat tulajdona)
- Önkormányzati főzőkonyha
- Orvosi rendelő
- Védőnői szolgálat épülete (Egészségház)

Az alábbiakban a település demográfiai adatai kerülnek bemutatásra:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az évvégén

	Fő	Változás
2007	1538	
2008	1525	99%
2009	1514	99%
2010	1509	100%
2011	1458	97%
2012	1455	100%
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

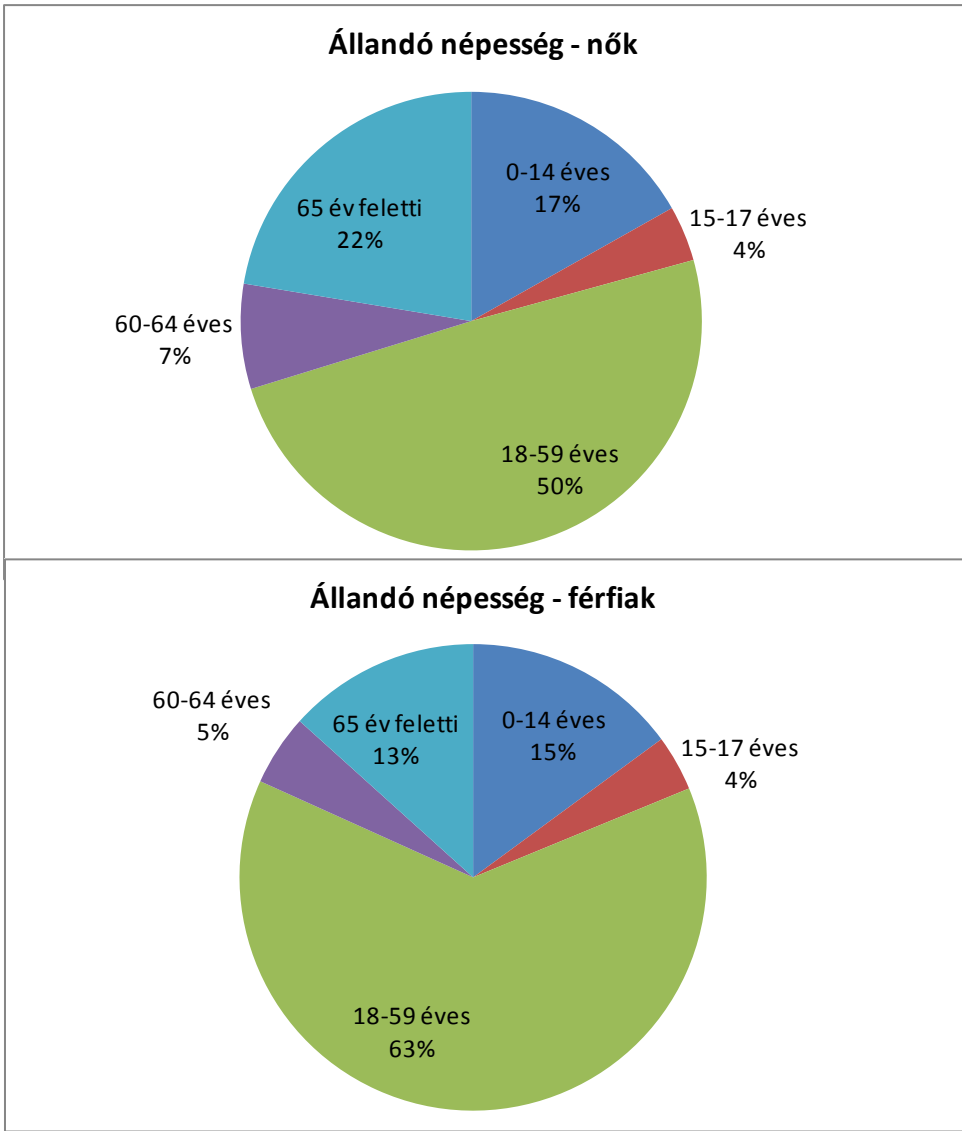
Magyarcsanád lakosságának száma évről évre csökkenést mutat. Komoly visszaesés figyelhető meg a 2011-es évre vonatkozóan, amikor a lakosságszám 51 fővel csökkent.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	776	751	1527	51%	49%
0-2 évesek			36		
0-14 éves	121	112	233	52%	48%
15-17 éves	28	29	57	49%	51%
18-59 éves	356	473	829	43%	57%
60-64 éves	53	37	90	59%	41%
65 év feletti	161	100	261	62%	38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Magyarcsanádon az állandó népesség nemek szerinti megoszlását tekintve a nők 51%-ban, míg a férfiak 49%-ban élnek a faluban. A táblázat jelentős eltérést mutat a 60 év felettek körében: egyre több százalékban jelennek meg a nők. A 65 év felettek esetében közel 1/3-os arányt figyelhetünk meg: az állandó lakosság számadatai alapján a nők 62%-ban, a férfiak 38%-ban élnek itt.

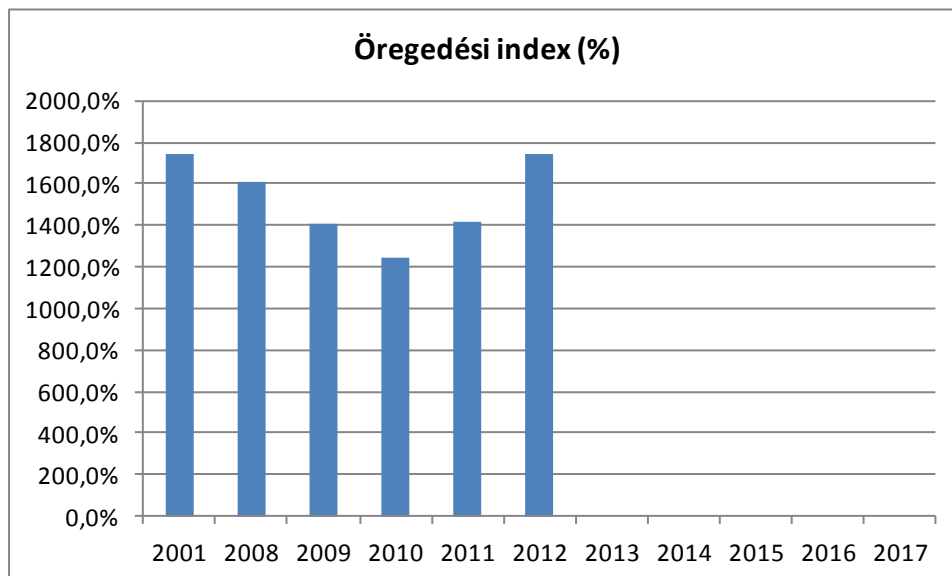
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség életkor szerinti megoszlása az esélyegyenlőség különböző célcsoportjainak beazonosításában nyújt segítséget, egyben az önkormányzat által biztosított szolgáltatások fejlesztését is meghatározhatja.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	261	15	1740,0%
2008	274	17	1611,8%
2009	268	19	1410,5%
2010	262	21	1247,6%
2011	270	19	1421,1%
2012	261	15	1740,0%
2013			
2014			
2015			
2016			
2017			

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

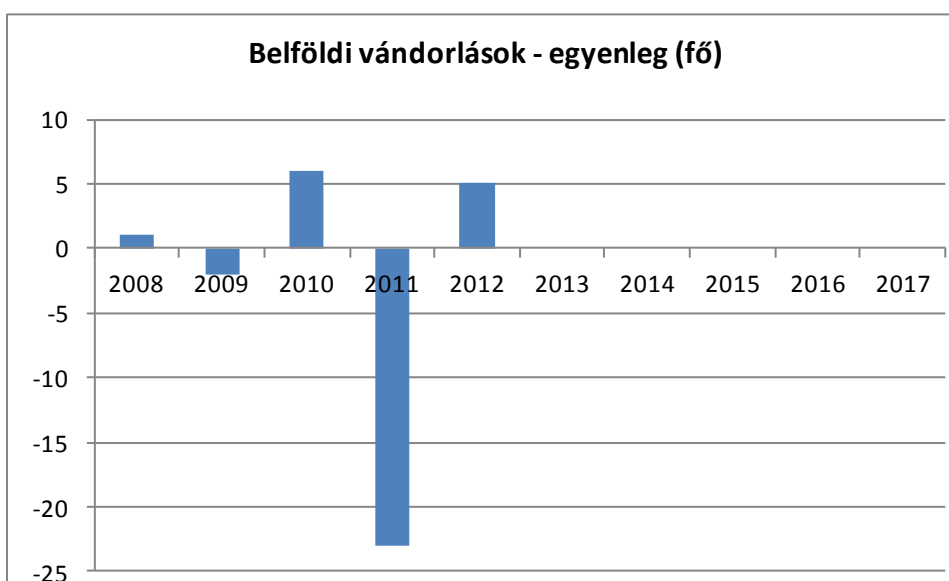

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira hány fő 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy Magyarcsanak népségére mi a jellemző: a táblázat és a grafikon adatai alapján megállapítható, hogy a település előregedő, vagyis a 65 év feletti lakosok száma meghaladja a 14 év alattiak számát.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	47	46	1
2009	33	35	-2
2010	33	27	6
2011	26	49	-23
2012	42	37	5
2013			0
2014			0
2015			0
2016			0
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

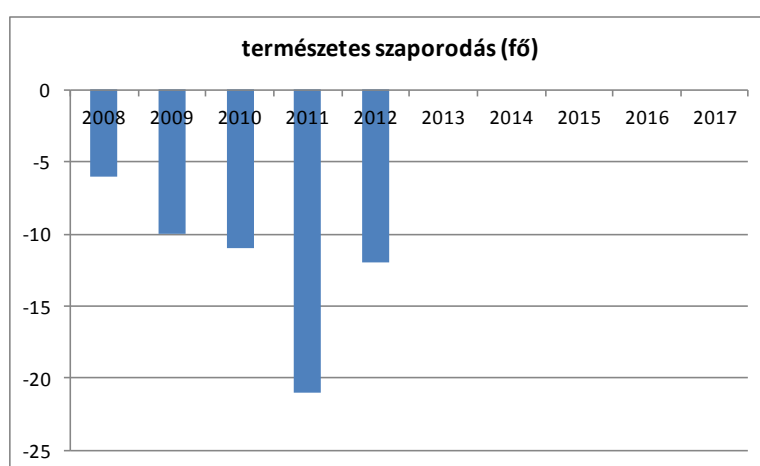
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázatból kitűnik, hogy a kivándorlás nagyobb mértékben történik. A belföldi vándorlások táblázat negatív egyenleget mutat, mert többen vándoroltak el Magyarcsanakról, mint ahányan idetelepültek, kivéve 2010 és 2012-es évet, amikor az egyenleg pozitív. Mivel a településen az önkormányzaton kívül jelentős foglalkoztató nincs, így a fiatalabb korosztály elhagyja a községet a munkahely nagyobb lehetősége miatt.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	12	18	-6
2009	14	24	-10
2010	10	21	-11
2011	5	26	-21
2012	14	26	-12
2013			0
2014			0
2015			0
2016			0
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás adatai alapján megállapítható, hogy a halálozások száma jelentősen magasabb a születések számánál. Különösen negatív év volt Magyarcsanak számára a 2011-es év, amikor az 5 élveszületés mellett, 26 halottja volt a falunak.

Értékeink, küldetésünk

Településünk legnagyobb értéke a sokszínűségében rejlik.

Magyarcsanád Község Önkormányzata számtalan küldetést felvállal annak érdekében, hogy az itt élő emberek, legyenek bármilyen valláshoz, nemzetiséghez kapcsolhatóak egy olyan környezetben élhessenek, ahol nem érzik magukat másodlagos állampolgároknak, kirekesztetteknek. Alapvető fontosságú, hogy a múltunk történelmi, természetes vagy épített értékeit megőrizhessük. Minden, ami egykoron érték volt és fenn maradt, az a mai időkben is kötelezettség ró a település vezetői felé. Törekednünk kell nem csak a hagyományaink, nemzetiségeink kulturális örökségének megóvására, ápolására, hanem új, a lakosok mindennapi életét megkönnyítő, könnyen elérhető szolgáltatások kialakítására is.

Értékeink közé sorolható az a több száz éves együttélésből fakadó tolerancia is, mely kiemel a környező települések közül. Magyarcsanádon több évszázadon keresztül békességben, békés egymás mellett élésben, szimbiózisban éltek az emberek, függetlenül, hogy vallási, faji hovatartozásuk esetleg megkülönböztette őket.

Sajnos a Trianoni békediktátum jelentős területeket „levágott” Magyarcsanád földterületeiből, közigazgatási határaiból. A Maros folyó, mint határfolyó lett a községünk déli „kerítése”. Ebből a megfontolásból - már mint, hogy elődeink nem véletlenül építettek egy közúti és egy vasúti hidat is a Maros folyón átívelve -, Magyarcsanád község vezetése 1990-ben, mint alulról jövő kezdeményezést újra felvetette a közúti híd megépítésének ötletét.. Kormányzati szinten és a kettő állam, Románia és Magyarország között is kellő termőtalajra hullott az ötlet és a mai nappal kijelenthetjük, hogy már a kiviteli tervek is készülnek. Bízunk benne, és küldetésünknek érezzük, hogy ez a nagyszerű kezdeményezés valósággá váljon az elkövetkező 10 évben. Ekkora beruházás munkahelyek tömkelegét létesít, majd miután a közlekedés vérkeringésébe is bekapcsolódik, jelentősen fellendül a kereskedelem, turizmus is a régióban.

Értékeink a négy templomunk és hat temetőnk, Kun-keresztünk, Bekai Kun-halmunk és még sorolhatnánk. Számtalan tény bizonyítja, hogy az itteni emberek élni akarásából, tettvágyából nagyszerű dolgokra képesek. Az itt élő nemzetiségek is elsősorban magyarnak érzik, magukat és csak másod sorban románok, szerbek, cigányok.

Alapvető mottónk, hogy a település mindenkié, aki közösségünk életének részévé tud és akar válni, aki építő gondossággal hozzáadja a személyiségéből fakadó erőt és tántoríthatatlanul törekszik a település fejlődéséért.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Magyarcsanád település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Alapvető célunk, hogy Magyarcsanád község olyan település legyen, ahol megkülönböztetés nélkül mindenkinek esélye van a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatások elérésére, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy anyagi helyzete, illetve kora.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A program elkészítésénél figyelembe vettük továbbá azon alábbi helyi rendeleteket, amelyek a település szociálisan hátrányos helyzetű lakossága problémáinak enyhítésére szolgálnak:

- Magyarcsanád Község Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2015. (II. 27.) számú rendelete a pénzübeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról
- Magyarcsanád Község Önkormányzat Képviselő-testületének mindenkor hatályos rendelete a szociális tűzifa támogatás helyi szabályairól.
- Magyarcsanád Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2015. (IV. 30.) önkormányzati rendelete a civil szervezetek támogatásáról

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzatokról szóló törvény az önkormányzatok számára kötelező jelleggel írta/írja elő a gazdasági program elkészítését és elfogadását. A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőséggel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program célja a lakosság életminőségének javításához szükséges önkormányzati háttér biztosítása, melyet az önkormányzat a saját és a külső eszközök felhasználásának optimalizálásával végez. Települési szinten ez egy olyan komplex program, amely a természeti környezet fejlesztésével összhangban tervezi el a különböző beavatkozási területek jövő orientált alakítását az önkormányzat aktív és cselekvő közreműködésével, a lakosság tevőleges támogatásával.

Támaszkodtunk a település, településrendezési tervére, valamint településfejlesztési koncepciójára is.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

1. Makói Kistérség Többcélú Társulása
2. Csanád Mikro-térségi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás
3. Csanádpalota és térsége Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás
4. Délkelet-Alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Önkormányzati Társulás
5. Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás
6. Makó város és térsége szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának megvalósítására létrejött Önkormányzati Társulás

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját adó statisztikai adatok legnagyobb részét az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisból gyűjtöttük össze. Jelentős segítséget nyújtottak továbbá a releváns adatok összegyűjtéséhez az önkormányzat, valamint az önkormányzat társszervei és intézményei nyilvántartásai és statisztikai. Ezen kívül támaszkodtunk egyes ágazati beszámolók megállapításaira, a különböző területeken dolgozó szakemberek tapasztalataira. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs vagy nem lehet, elsősorban a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki. A fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan releváns adatokat gyűjtéssel, helyi ismeretség alapján sikerült beszerezniük, mivel az önkormányzatunk erre vonatkozóan adattal nem rendelkezik.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység egy viszonylag új, azonban manapság egyre gyakrabban emlegetett fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értik a szakemberek, amikor valaki(k) tartósan a létminimum szintje alatt él(nek), és szinte esélye/ük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen(ek). A mélyszegénység igen összetett jelenség, amelynek oka többek között a társadalmi és gazdasági hátrányokban, az iskolai végzettség és a foglalkoztatottságbeli hiányokban mutatkozik meg, és ezáltal súlyos megélhetési zavarokhoz vezet. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási és táplálkozási körülményekben, valamint az érintett személyek egészségi állapotában (is) jelentkezik.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák - (2011-2020.) című dokumentum előszavában foglaltak szerint „Ma Magyarország egyik legsúlyosabb gondja a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén, valamint a hátrányos helyzetű térségekben és települések perifériáján növekvő és újonnan kialakuló rossz lakhatási körülmények” A dokumentum megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoportba tartozik.”

A roma lakosság helyzetének vizsgálatát jelentősen befolyásolja, hogy jelenleg Magyarországon hivatalosan az a lakos tekintendő romának, aki magát romának vallja, tekintettel arra, hogy az adatvédelmi törvény értelmében a nemzetiséghez való tartozásra vonatkozó személyes adat különleges személyes adatnak minősül, amelyet – a törvényben meghatározott eseteket kivéve - az érintett írásos beleegyezése nélkül nem lehet nyilvántartani. A beilleszkedni vágyás illetve a cigányokkal szembeni előítéletek miatt azonban Magyarországon ma a roma népesség egy része nem szívesen vállalja roma identitását, éppen ezért számukat megmondani nagyon nehéz vállalkozás.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a lakosság arányához mérten, Csongrád megyében Magyarcsanakon vallották magukat legtöbben cigány nemzetiségűnek. Az 1527 főből 327-en. Ezen számú roma lakosság nagy hányada halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül. Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piacgazdasági átalakulás legnagyobb vesztese a roma népesség.

Pozitívumként mondható el azonban, hogy javultak az arányok az általános iskola elvégzését tekintve, fiatalabbak közül egyre többen végzik el a nyolc általános iskolát, illetve az ösztöndíjprogramoknak köszönhetően javult a középfokú végzettséget szerzők aránya .

A közoktatási intézményekben nincs szegregáció. Az óvodákban, iskolákban évtizedek óta az integráció, a segítségnyújtás határozza meg a pedagógiai munkát.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Magyarcsanak a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet értelmében a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott települések közé tartozik. Ezen tény alapjaiban befolyásolja a településen élők jelentős részének jövedelmi és vagyoni helyzetét. A falu jelenleg is Csongrád megye egyik legszegényebb települése. Ezen tény alapjaiban befolyásolja a településen élők jelentős részének jövedelmi és vagyoni helyzetét. A népesség jövedelmi viszonyairól nem áll rendelkezésünkre valós és megbízható kép.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

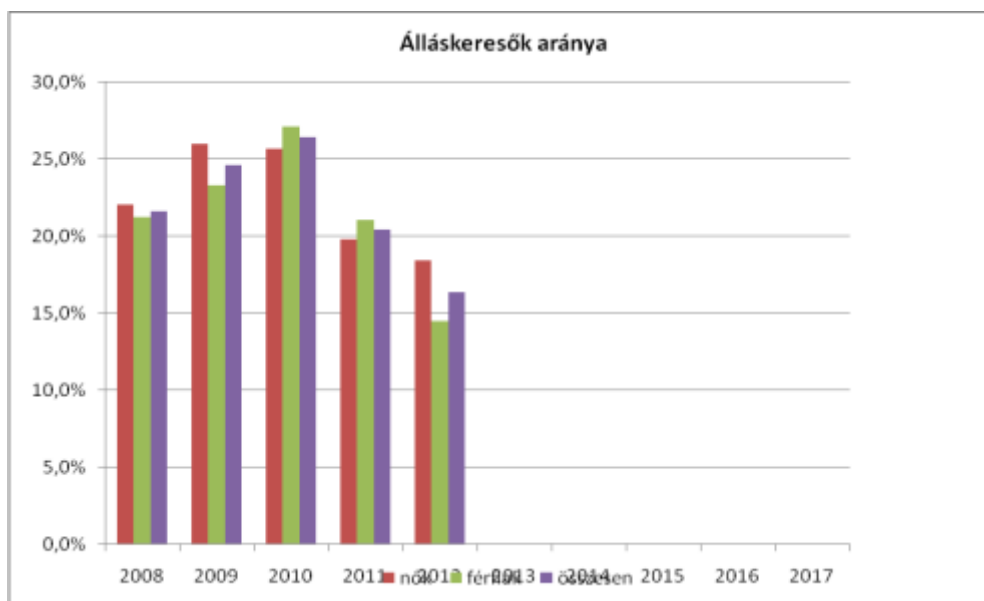
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A településen élők helyzetét foglalkoztatottságbeli szempontból alapvetően meghatározza, hogy Magyarcsanak Csongrád megye egyik legszegényebb települése.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	491	538	1029	108	22,0%	114	21,2%	222	21,6%
2009	493	537	1030	128	26,0%	125	23,3%	253	24,6%
2010	499	550	1049	128	25,7%	149	27,1%	277	26,4%
2011	486	543	1029	96	19,8%	114	21,0%	210	20,4%
2012	494	539	1033	91	18,4%	78	14,5%	169	16,4%
2013									
2014									
2015									
2016									
2017									

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az adatok azt mutatják, hogy Magyarcsanakon a keresőképes népesség száma 2008 és 2012 között csökkent. A nyilvántartott álláskeresők száma 2010-ben kimagasló volt. Ez abból is adódik, hogy a falu lakossága elöregedett, a fiatalok elköltöznek, vagy külföldön dolgoznak. A munkáltatók inkább

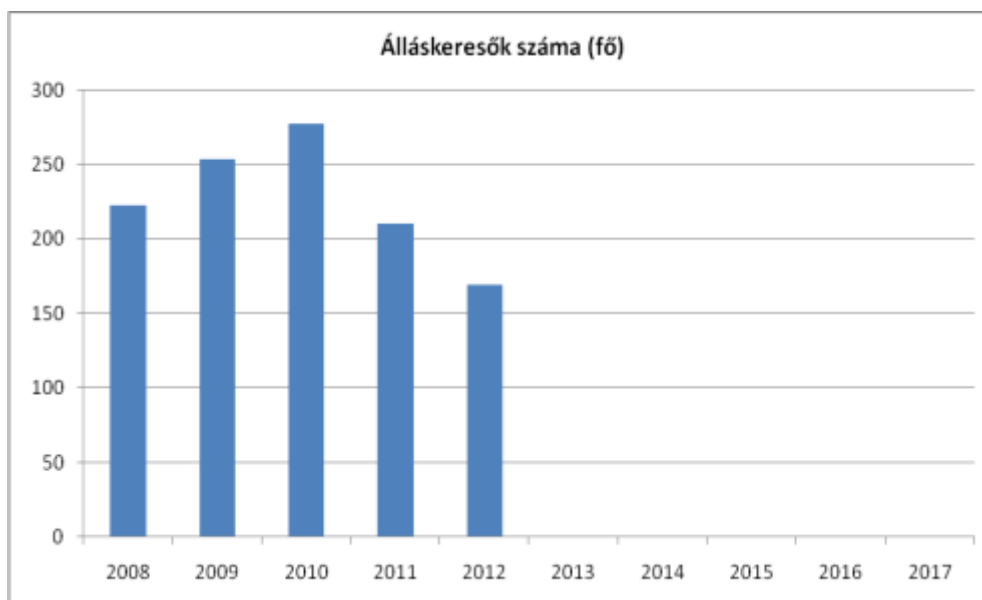
olyan személyeket foglalkoztatnak, akikre állami vagy egyéb pályázati kedvezményt kapnak.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	222	253	277	210	169	0	0	0	0	0
20 éves és fiatalabb	fő	14	11	8	10	13					
	%	6,3%	4,3%	2,9%	4,8%	7,7%					
21-25 év	fő	22	25	37	24	27					
	%	9,9%	9,9%	13,4%	11,4%	16,0%					
26-30 év	fő	32	35	29	25	16					
	%	14,4%	13,8%	10,5%	11,9%	9,5%					
31-35 év	fő	32	39	44	22	19					
	%	14,4%	15,4%	15,9%	10,5%	11,2%					
36-40 év	fő	34	38	38	26	16					
	%	15,3%	15,0%	13,7%	12,4%	9,5%					
41-45 év	fő	24	36	37	27	23					
	%	10,8%	14,2%	13,4%	12,9%	13,6%					
46-50 év	fő	25	29	35	30	19					
	%	11,3%	11,5%	12,6%	14,3%	11,2%					
51-55 év	fő	27	31	35	34	19					
	%	12,2%	12,3%	12,6%	16,2%	11,2%					
56-60 év	fő	12	9	13	11	14					
	%	5,4%	3,6%	4,7%	5,2%	8,3%					
61 év felett	fő	0	0	1	1	3					
	%	0,0%	0,0%	0,4%	0,5%	1,8%					

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok, különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni. Megfigyelhető, hogy az álláskeresők aránya csökkenő tendenciát mutat 2010 óta. Ennek oka lehet a regisztráció előnyeinek tudatosulása, valamint a közmunka programok megjelenése. Nem hagyhatjuk azonban figyelmen kívül azt a tényt, hogy Magyarországon a foglalkoztatók száma kevés, a munkanélküliség csökkentésének jelenleg az önkormányzat tud eleget tenni a közmunka programok segítségével.

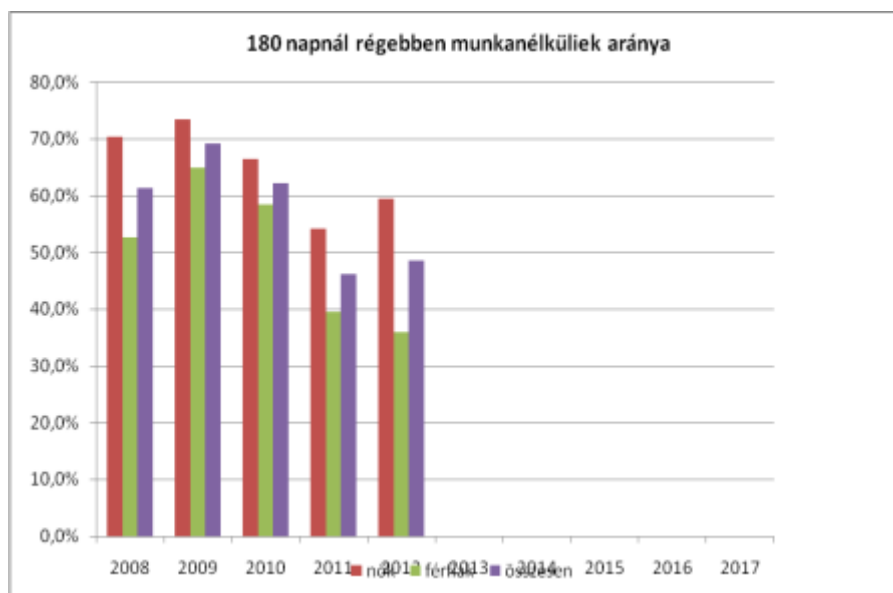

Magyarcsanádon a nyilvántartott álláskeresők száma évenként igen változó, de összességében csökkenő tendenciát mutat. A kritikus korosztály a 21-25 év közötti fiatalokat érinti. 2010-ben volt a legkiemelkedőbb az álláskeresők aránya, majd azóta ez a szám csökkenni látszik.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	108	114	222	76	60	136	70,4%	52,6%	61,3%
2009	128	125	253	94	81	175	73,4%	64,8%	69,2%
2010	128	149	277	85	87	172	66,4%	58,4%	62,1%
2011	96	114	210	52	45	97	54,2%	39,5%	46,2%
2012	91	78	169	54	28	82	59,3%	35,9%	48,5%
2013			0			0	#####	#####	#####
2014			0			0	#####	#####	#####
2015			0			0	#####	#####	#####
2016			0			0	#####	#####	#####
2017			0			0	#####	#####	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál régebben regisztráltak száma kis mértékben ugyan, de csökken. A táblázat alapján felismerhető, hogy a nők aránya magasabb ebben a kategóriában. A tényleges munkanélküliség azonban a táblázatból leszűrhető adatoknál is magasabb lehet. Sokan nem regisztráltatják magukat, és a munkanélküli segély folyósításának megszűnésével a rendszerből kikerültek sem jelennek meg a statisztikában. A munkanélküliség elsősorban a nők, a fizikai foglalkozásúak között és az alacsony iskolai végzettségűek körében jelentkezik. Esélyegyenlőségi szempontból fokozott figyelmet kell fordítani ezen csoportokra, főként a női munkanélküliség problémájára.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Magyarcsanád község aktív álláskeresői helyben nem találnak munkát. A munkát vállaló lakosság kénytelen ingázni Magyarcsanád és Makó között, bár ennek is kevés esélye van, mert munkalehetőség itt is minimális.

A megyeszékhely Szeged, hiába kínál(na) sokkal jobb munkavállalási feltételeket, távolságuk miatt – ingázás esetén – egyik sem jelenthet reális célpont a lakosság számára.

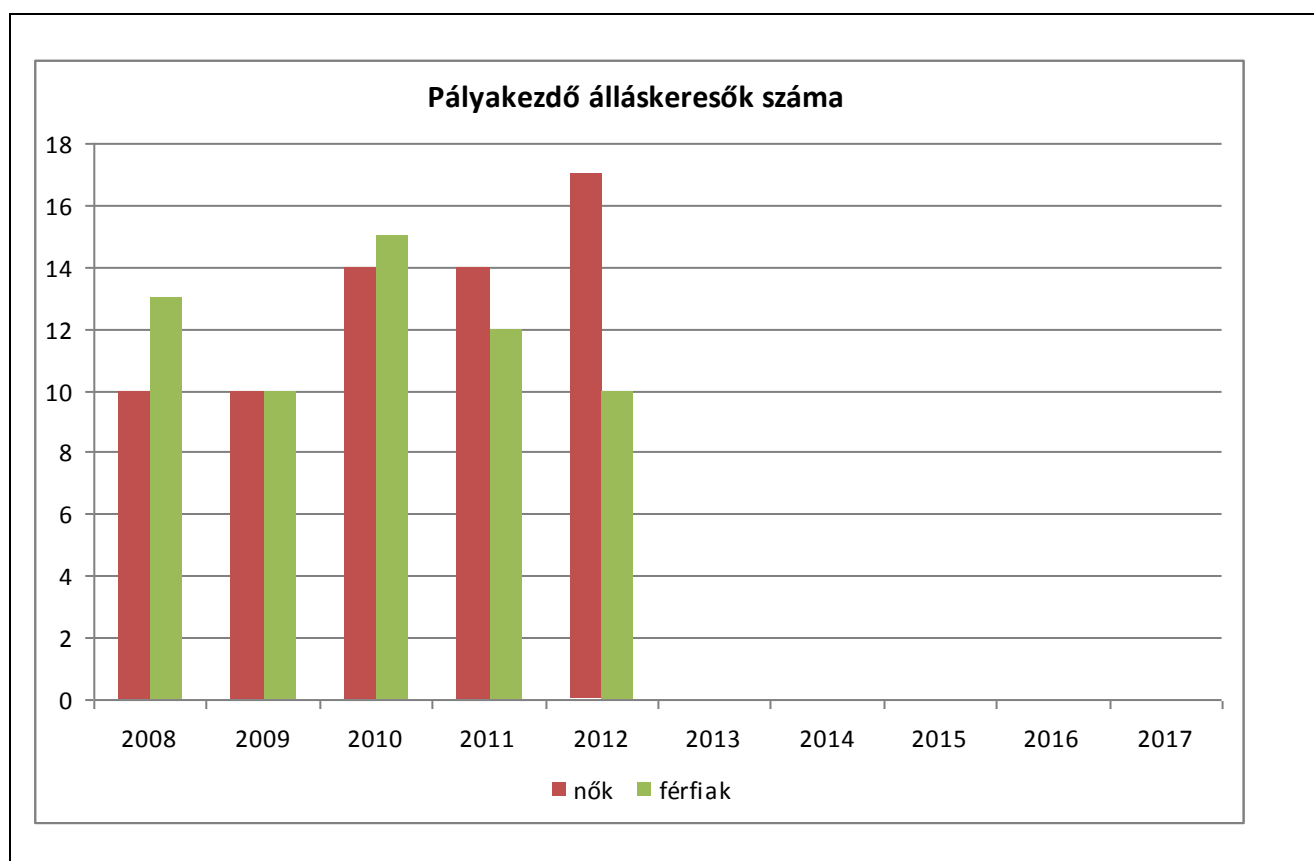
A térség munkaerő-piaci helyzetére jellemző, hogy a térség településein sok esetben az önkormányzat tekinthető az egyik legnagyobb munkaadónak. Ez a jelenség településünk esetében is megfigyelhető.

Az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága egyszerű munkafolyamatok végzése során valósulhat meg. Ezen lakosoknak nehéz a nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedniük, fő megélhetési forrásuk alkalmi munkából, aktív korúak ellátásából és a közfoglalkoztatási bérből származik. Az alkalmi munka Magyarcsanádon főként mezőgazdasági munkát és esetlegesen házkörüli egyszerű munkákat jelent.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	91	127	218	10	11,0%	13	10,2%	23	10,6%
2009	95	122	217	10	10,5%	10	8,2%	20	9,2%
2010	102	133	235	14	13,7%	15	11,3%	29	12,3%
2011	104	141	245	14	13,5%	12	8,5%	26	10,6%
2012	106	133	239	17	16,0%	10	7,5%	27	11,3%
2013									
2014									
2015									
2016									
2017									

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek javítása érdekében azoknak a munkaadóknak, akik a pályakezdők munkaviszony keretében történő foglalkoztatását vállalják, különböző támogatások nyújthatók, valamint a munkaügyi központokon keresztül további lehetőségek vannak a munka világába történő bevezetésre, képzéseken való részvételre. Ezeket a lehetőségeket figyelni kell, és tájékoztatni erről az érintett lakosságot.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1345	709	636	1068	527	541	277	20,6%	182	25,7%	95	14,9%
2011	1252	632	620	1107	538	569	145	11,6%	94	14,9%	51	8,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Magyarcsanád Község Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport:

- munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskeresők – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők.

A munkaerő piaci célcsoport foglalkoztatásához a következő formákban nyújtanak támogatást:

- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő).

A közfoglalkoztatás szervezését településünkön Magyarcsanád Község Önkormányzata látja el.

Összevetve a közfoglalkoztatásban részt vevők számát a település aktív korú népességének nagyságával, látszik, hogy a közfoglalkoztatás jelentős, ugyanakkor nem elégséges szerepet tölt be a település helyi munkaerőjének foglalkoztatásában, ez a foglalkoztatási forma csak részben tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket.

A mélyszegénységben élők és a településen nagy létszámban élő romák foglalkoztatásában jelentős szerepet kapnak a közfoglalkoztatási programok. Ezen csoport igen jelentős részének a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen reális esélyt a munkához való jutásra.

Magyarcsanádon az előző években rendszeresen megvalósult a közmunkaprogram.

Közcélú foglalkoztatásban részt vettek száma életkor és nem szerint.

2 0 0 9				
	18-29 éves	30-44 éves	46-61 éves	Összesen
férfi	4	14	11	29
nő	3	15	9	27
2 0 1 0				
	18-29 éves	30-44 éves	46-61 éves	Összesen
férfi	14	19	13	46
nő	3	10	11	24
2 0 1 1				
	18-29 éves	30-44 éves	46-61 éves	Összesen
férfi	2	103	51	156
nő	0	6	4	10
2 0 1 2				
	18-29 éves	30-44 éves	46-61 éves	Összesen
férfi	4	29	7	40
nő	0	11	3	14
2 0 1 3				
	18-29 éves	30-44 éves	46-61 éves	Összesen
férfi	4	14	11	29
nő	3	15	9	27

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A helyi munkáltatók a kisvállalkozások körébe tartoznak, tevékenységüket jobbra a kereskedelem területén (élelmiszerbolt, vendéglátó ipari egység) fejtik ki. Viszonylag alacsony munkavállalói létszámmal (néhány fő alkalmazott) működnek, munkaerő igény tekintetében pedig a szakképzett munkavállalókat alkalmazzák. A munkavállalók nagyobb hányada azonban ingázik. Makó, Hódmezővásárhely és Szeged jelent potenciális munkavállalási lehetőséget a magyarországiak számára. Problémát jelent a drága tömegközlekedés, a városokban működő munkáltatók elsősorban helyi munkavállalókra számítanak, így nem kell útiköltség térítést fizetniük. A városokba történő beutazás saját költségen történő finanszírozása a munkavállalók számára vállalhatatlan kiadást jelent.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	fő	%	fő	%
2008	222	25	11,3%	133	59,9%	64	28,8%
2009	253	20	7,9%	148	58,5%	85	33,6%
2010	277	26	9,4%	162	58,5%	89	32,1%
2011	210	27	12,9%	115	54,8%	68	32,4%
2012	169	14	8,3%	99	58,6%	56	33,1%
2013	0		#####		#####		#####
2014	0		#####		#####		#####
2015	0		#####		#####		#####
2016	0		#####		#####		#####
2017	0		#####		#####		#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Sajnálatos, hogy a magas munkanélküliség következtében az érintetteknek nincs kapacitása arra, hogy speciálisan a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő, illetve az idősek foglalkoztatását elősegítő programokat dolgozzanak ki, és valósítsanak meg, ilyen programokat sem a településen, sem a térségben nem találunk.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013			#ZÉRÓOSZTÓ!
2014			#ZÉRÓOSZTÓ!
2015			#ZÉRÓOSZTÓ!
2016			#ZÉRÓOSZTÓ!
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Településünkön nincsenek felnőttképzési programok. Csongrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Makói Kirendeltsége nyújtja a legnagyobb segítséget

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen		szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő		fő	%	fő	%	fő	%
2009	0		0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0		0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0		0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0		0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők valamint a romák foglalkoztatottságát egyedül a közmunkaprogram keretén belül tudja megvalósítani az önkormányzat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

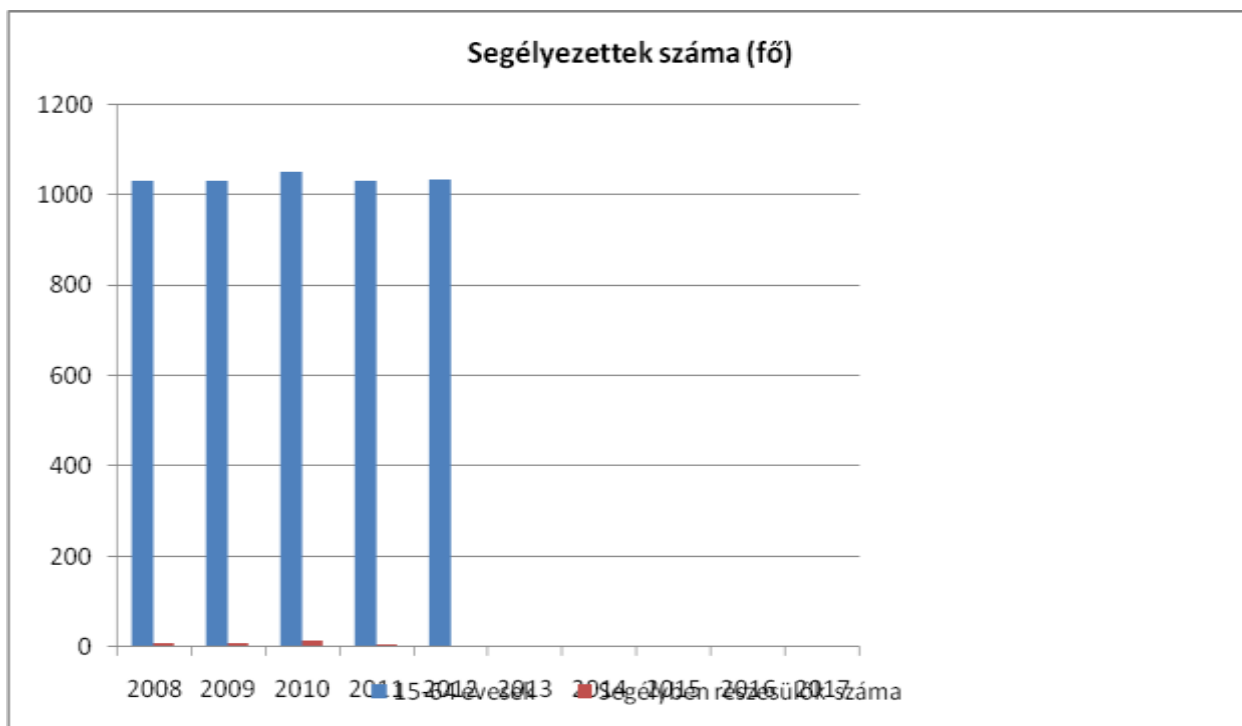
Önkormányzatunknak a foglalkoztatás területén tapasztalt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása. Azonban a hátrányos megkülönböztetést bizonyítani nagyon nehéz, mivel a roma lakosság jelentős része alulképzett, és így sokszor az alacsony képzettség, és nem az etnikai hovatartozás az indok az elutasításnál.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1029	8	0,8%
2009	1030	8	0,8%
2010	1049	11	1,0%
2011	1029	3	0,3%
2012	1033	1	0,1%
2013			
2014			
2015			
2016			
2017			

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési segélyben részesülők legnagyobb arányban a 2010 évben volt fellelhető. Százalékos arányban pedig a 2008-2009-es évben figyelhető meg az eloszlás nagysága.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	222	10	4,5%
2009	253	18	7,1%
2010	277	10	3,6%
2011	210	10	4,8%
2012	169	3	1,8%
2013			
2014			
2015			
2016			
2017			

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési járadék kapcsán a fenti táblázat szerint, öt év átlagában 226 nyilvántartott álláskereső volt Magyarországon. Álláskeresési járadékra jogosultak csupán átlagosan 10-en voltak az öt év tükrében.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	153	14,87	0	0	0	0
2009	13	1,26	168	75,68	0	0
2010	14	1,33	167	66	0	0
2011	30	2,92	162	77,14	0	0
2012	12	1,16	98	57,99	12	0
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. Magyarorszádon a rendszeres szociális segélyt viszonylag kevesen veszik igénybe az aktívkorúak ellátása keretén belül. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Településünkön ezt az ellátást egyre többen veszik igénybe, hiszen az ellátottak száma egyenes arányban nő a munkanélküliséggel. Korábbiakban már említettük, hogy Magyarorszádon a térség legelszegényedettebb települése. Önmagában az adat nem értelmezhető, szükséges összevetni az aktív korúak (3.2.1 tábla - 15-64 évesek száma) és a munkanélküliek számával (3.2.1 tábla - nyilvántartott álláskeresői száma). Az elemzés során ki kell emelni, hogy a szociális segély meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében.

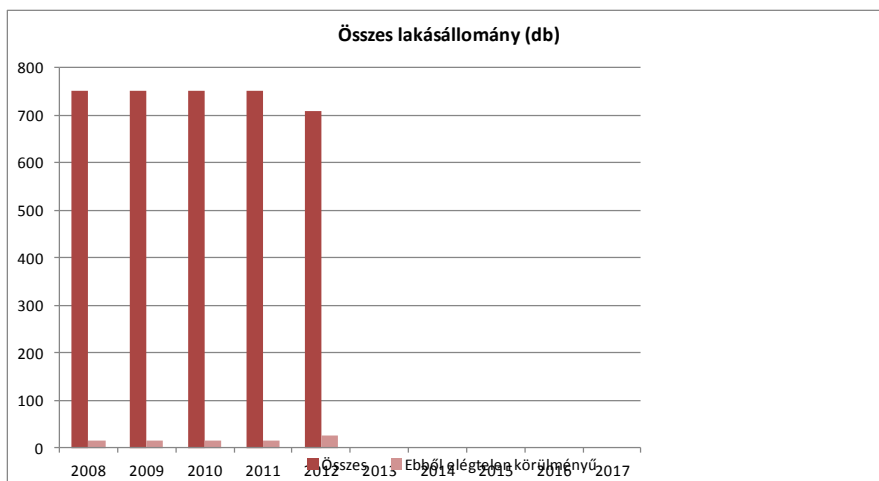
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	752	15	0	0	0	0	0	0
2009	752	15	0	0	0	0	0	0
2010	752	14	0	0	0	0	0	0
2011	752	16	0	0	0	0	0	0
2012	709	25	0	0	0	0	0	0
2013								
2014								
2015								
2016								
2017								

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen magas az üresen maradt lakások száma. Az elégtelen lakhatási körülményekkel rendelkező ingatlanokban nincs vezetékes víz, áram, sok esetben a vályogházak vizesedése is nehézséget jelent.

a) bérlakás-állomány

Magyarcsanád Község Önkormányzat bérlakás-állománnyal nem rendelkezik.

b) szociális lakhatás

Magyarcsanád Község Önkormányzata szociális lakhatás céljára szolgáló ingatlan vagyonnal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nincs egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

E tekintetben egyedül a lakásfenntartási támogatás nyújt segítséget az arra rászoruló családoknak

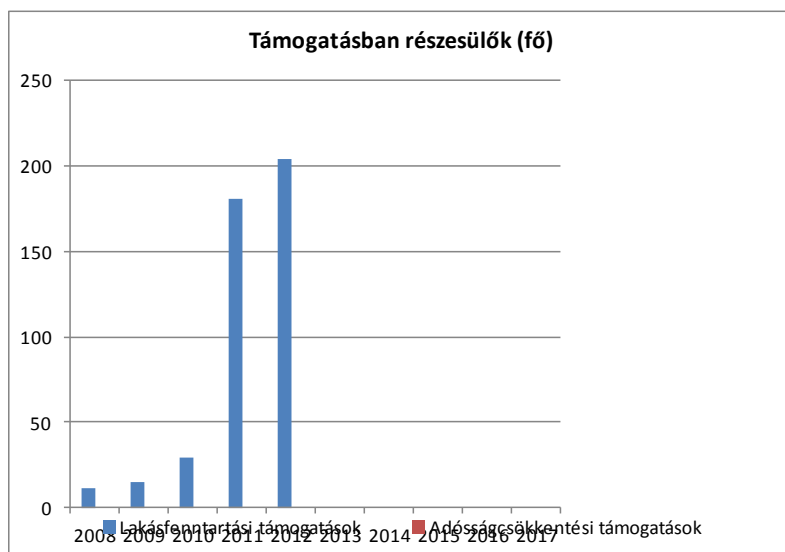
3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	11	0
2009	15	0
2010	29	0
2011	181	0
2012	204	0
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Magyarcsanádon ezt az ellátás veszik igénybe a legtöbben. Sajnos egyenlőre még házipénztárból fizetjük a támogatást, így még nagyobb probléma, hogy ezt az összeget nem biztos, hogy a

lakásfenntartására költik. Célunk, hogy mihamarabb a szolgáltatókkal felvegyük a kapcsolatot, és átutalással történjen az ellátás rendezése. A fent említett családok többsége már feltöltős villanyszolgáltatást vesz igénybe.

A lakásfenntartásban részesítettek száma folyamatos emelkedést mutat 2011-ig. 2012-ben a támogatásban több, mint 200 háztartás részesült. Ennek több oka van: egyrészt a családok jövedelmi viszonyainak romlása miatt a jövedelmi jogosultság határa alá esett az egy főre jutó jövedelem, másrészt további bővülést jelentett a jövedelemhatár megemelése. A támogatás különösen nagy segítséget jelent az egyedülálló idősök, az alacsony jövedelemmel rendelkezők, valamint a hátrányos helyzetben élők számára. Önkormányzatunknak az adósságsökkentési támogatásokra vonatkozóan nincs külön szabályozása.

f) eladósodottság

A tapasztalatok szerint az elmúlt években folyamatosan növekszik a közüzemi szolgáltatók felé hátralékkal rendelkező lakosok száma. Az utóbbi két évben ennek ellensúlyozására egyre többen veszik igénybe az előre fizetős, ún. „kártyás mérőórák” felszerelésének lehetőségét.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Magyarcsanakon a lakásállományok száma 650 darab. A falu utcáin sétálva látható, hogy vannak elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások, melynek főbb oka az emberek anyagi helyzete, valamint, hogy egyre több a kiüresedett ház, melyet a hozzátartozók nem tartanak karban.

A közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés mutatószámai fontos tényezők a lakosság életminősége szempontjából. Településünkön a vezetékes vízzel ellátott lakások aránya 98 %, az árammal ellátott lakások aránya 100 %, a vezetékes gázzal ellátott lakások aránya 55 %. Mindenképpen meg kell jegyezni azonban, hogy ezek a mutatószámok nem biztos, hogy tükrözik a valóságot, hiszen attól, hogy van lehetőség a szolgáltatás igénybe vételére, nem biztos, hogy annak lehetőségével élni is tudnak az ott lakók (pl. anyagi okok miatt).

Közigazgatásilag Magyarcsanakhoz tartozó, a falu központjától jó négy kilométerre lévő külterületi lakóhely, Bökény. Pontos adatokat nem lehet tudni Bökény lélekszámáról, a legtöbben ugyanis eredeti lakhelyük megtartása mellett vásárolnak, illetve építenek itt házat. Vezetékes víz, és kialakított vezetékes gáz nincs ezen a településen, ám fűtő kutak révén biztosított a vízellátás.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Magyarcsanádon szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek, így ezzel kapcsolatos és megoldásra váró problémaként sem jelentkeznek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. CLIV. törvény 152.§ (1) bekezdésének értelmében az önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet. Helyben egy házi orvos rendel.

Magyarcsanád házi orvosának praxisába körülbelül a lakosság 95%-a, megközelítőleg 1370 beteg tartozik.

Az 1-3 éves kor közötti bejelentkezettek közül 29 gyermek tartozik a praxishoz; a 3-5 év közötti bejelentkezettek közül 39 gyermek . Az iskolás korú gyermekek létszáma megközelítőleg 150 gyermek.

A felnőtt betegek létszáma megközelítőleg 1100 fő; ebből több, mint 100 beteg 65 év feletti.

A 65 év feletti betegek nagyobb többsége egyedül élő, és nem kevesen segísége szorulnak. A napközi otthonban dolgozók a nappali gondok ellátásában segítséget tudnak nyújtani, délutáni óráktól azonban a gondozottak magukra maradnak.

Ezen kívül az OEP szerződésében foglaltak alapján, kötelező területi ellátása van a nem praxishoz tartozó betegek részére is (Magyarcsanád Község területén belül történő egészségügyi esetek) ami azt jelenti, hogy a nem praxisba tartozó betegek, de Magyarcsanád területén történő megbetegedések ellátására is kötelezik a házi orvosunkat, beleértve a más Országból érkező munkásokat is!

Magyarcsanádon az egészségügyi alapellátáshoz a Házi orvos, a Nővér és a Védőnő tartozik, mely a csapat munkát együtt maximálisan végzi.

A házi orvosi rendelő önkormányzati tulajdonban van, az épület mindenkorai rendeltetésszerű használatra való alkalmasságának biztosítása az önkormányzat feladata. Az akadálymentesítés megtörtént. A védőnői szolgálat épülete (Egészség ház) mozgássérültek számára nem megközelíthető, ezért itt is meg kell oldani az akadálymentesítést. Segíteni kell a községben kialakítandó gyógyszer-tár feltételeinek megteremtését, mivel jelentős helyi igényt elégít ki az előregedő településen.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	0	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0
2013			
2014			
2015			
2016			
2017			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában. A táblázat alapján elmondható, hogy Magyarcsanak településen egy házi orvos rendel.

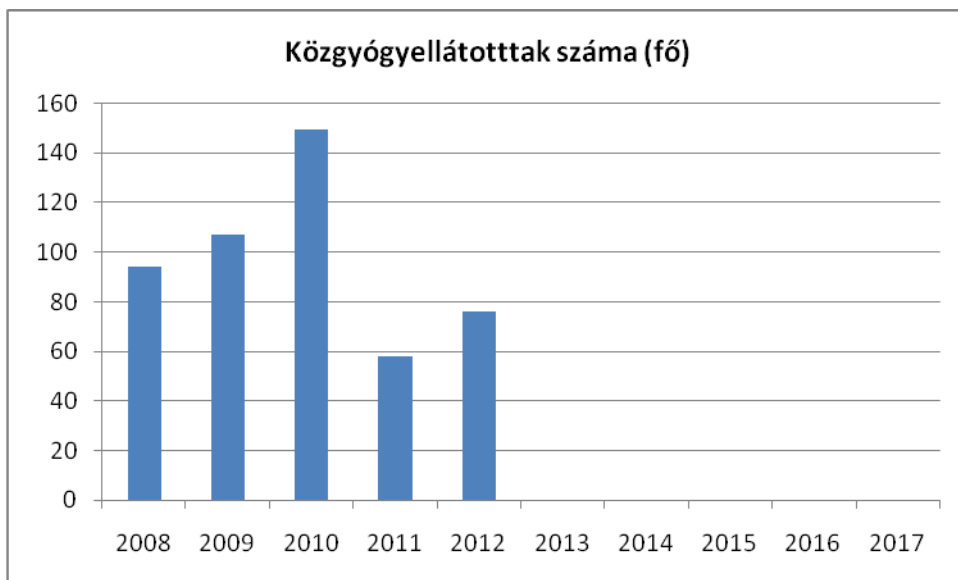
3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	94
2009	107
2010	149
2011	58
2012	76
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

A közgyógyellátásban részesülők száma nem mutat nagy változást az elmúlt évek adatait összehasonlítva. 2012. december 31-ig jegyzői hatáskörben került megállapításra az alanyi, normatív és méltányossági közgyógyellátás. 2013. január 1-től az alanyi és normatív közgyógyellátási támogatás megállapítása a Csongrád Megyei Kormányhivatal Makói Járási Hivatal hatáskörébe tartozik, a méltányossági közgyógyellátási támogatás megállapítása továbbra is jegyzői hatáskör.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	17
2009	24
2010	30
2011	30
2012	31
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díjban részesülők száma évről évre növekszik. 2013-ban ezt az ellátást is a Csongrád Megyei Kormányhivatal Makói Járási Hivatala vette át.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Községünkben az egészségügyi alapellátás az orvosi rendelő épületében zajlik. Itt egy házi orvos, egy asszisztens dolgozik. Az épület akadálymentesített.

Rendelkezik a minimumfeltételeknek megfelelő műszerezettséggel, megfelelő szakirányú végzettségű személyzettel. Az épület jól megközelíthető helyen a község központi részén helyezkedik el. A várandós anyák gondozását segíti az MSZSZ (Mozgó Szakorvosi Szolgálat) keretein belül kijáró nőgyógyász szakorvos havi egy alkalommal. A szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés a 12 km-re lévő Csongrád Megyei Egészségügyi Ellátó Központ Hódmezővásárhely-Makó Kórház Rendelőintézet szakrendelésein történik.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A korhoz kötött kötelező védőnői szűrővizsgálatokat minden 6 év alatti gyermeknél elvégzi a védőnő. Ilyen vizsgálatok a testhossz, testtömeg, fej körfogat mérése, a fejlődési és tápláltsági állapot értékelése, érzékszervek és a beszédfejlődés vizsgálata, mozgásszervek vizsgálata, a lábstatikai problémák és gerinc deformitások szűrése, vérnyomásmérés. Az iskolások körében minden évben megtörténik a gyermekek osztályonkénti szűrővizsgálata, orvosi vizsgálata. A kiszűrt tanulókat szakorvoshoz irányítják, az elvégzett vizsgálatok eredményeit számon kérik a szülőktől. Rendszeresen végeznek tisztasági szűrővizsgálatot minden osztályban.

A közeljövőben tervezzük egy áthatóbb szűrőprogram megvalósítását évenként kétszer, melynek célcsoportja elsősorban az aktívkorúakat érinti. A program keretén belül többek között a szív-érrendszeri problémák, a vastagbél-daganat, a mell-daganat szűrést tennénk elérhetővé.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés a 12 km-re lévő Csongrád Megyei Egészségügyi Ellátó Központ Hódmezővásárhely-Makó Kórház Rendelőintézet szakrendelésein történik. A fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz úgy juthat hozzá egy csecsemő vagy kisgyermek, hogy Szegeden a SZTE gyermek neurológus vizsgálata alapján javaslatot ad a fejlesztésre. Ezzel a javaslattal a szülő felkeresi Makón a Pápay Endre Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Szakiskola, Diákotthon, Gyermekotthon és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményt (Makó, Vásárhelyi utca 1-3.) Itt van lehetőség a fejlesztésre. Heti 1-2 alkalommal kell bejárni a foglalkozásokra. Makón nincs lehetőség DSGM (Dévény Speciális Manuális Technika - Gimnasztika Módszer) fejlesztésre, így azt Szegeden végzik.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat az Önkormányzati konyha útján biztosítja a közétkeztetést a köznevelési intézményeiben valamint a szociális intézményeiben.

A közétkeztetés területén egyre nagyobb figyelmet kap az egészséges táplálkozás szempontjainak minél szélesebb körben történő megjelenítése. A heti étrend a korcsoportnak megfelelően kerül összeállításra.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Magyarcsanak több sportolási lehetőséget biztosít minden korosztály számára. Falunkban idén elindult a néptánc és modern tánc szakkör, mellette pedig aerobik órákat is tartanak hetente két alkalommal. A kisebb gyerekeknek a játszótér egyre korszerűbb fejlesztésen szokott átesni (új mászóka építése). Különböző alkalmakkor helyi foci kupát szoktunk hirdetni, melyre a csapatok jelentkezni is szoktak. Az önkormányzat idén két kajak-kenu túrát szervezett a lakosságnak a Maros parton, melyre a szomszéd faluból is voltak jelentkezők. Íjász baráti társaság jött létre.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

1. Szociális alapszolgáltatások:

- házi segítségnyújtás, (Társulás formájában)
- gyermekjóléti szolgálat (Családsegítés)
- szociális étkeztetés

A szociális ellátások és a szolgáltatások szinte teljes mértékben lefedik a helyi szociális szükségleteket.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárás nem indult.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Községünkben évente egy alkalommal ingyenes nőgyógyászati rákszűrésre van lehetőségük azoknak, akik más módon nem képesek (egészségi okok, anyagi nehézségek miatt) eljutni vizsgálatra.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A település lakossága életminőségének javítását úgy lehet a lehető legteljesebben biztosítani, ha tevékenységeink során a gazdaság, a társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük. Ezért törekednünk kell a közösségi élet minél sokrétűbbé tételére, a közösségi életbe be kell vonni az önkormányzati intézményeket, a munkahelyeket, a lakóközösségeket, az egyházat.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Falunkban a Művelődési Ház felújítás alatt áll. Amikor elkészül, helyet kap benne egy modern könyvtár, korszerű büfé és cukrászda, egy ifjúsági klub, mellyel a falu kulturális életét próbáljuk fellendíteni. A közeljövőben az ideiglenes helyi könyvtárban elindul az országban csak néhány helyen megtalálható „Könyvtár mozi” szolgáltatás. Ezen belül a könyvtárba járó lakosság mindenféle filmet tekinthet meg. Októbertől kezdetét veszi a „Könyvbarát társaság” felolvasó estjei, melyet minden hónapban egyszer rendeznek meg.

Településünk programjai:

Településünkön 2015-ben Majálist rendeztünk, melyen felléptek a helyi tehetségek, sportlehetőség volt biztosítva. Megrendezésre került az I. Szent Gellért Napok, mely három napos volt. Különböző fellépőkkel és sportokkal igyekeztünk színesíteni rendezvényünket. Októberben az Öregék Világnapján a falu idősebb lakóit köszöntjük fel. Decemberben egy kis Adventi megvendéglést szervez a helyi önkormányzat a keresztény hívőknek a Katolikus templom kertjében.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Településünkön 4 nemzetiség él együtt: magyar, roma, román, szerb. A helyi önkormányzat a kisebbségi nagycsaládosok részét támogatja (élelmiszer, ruha, fa) és bármilyen probléma megoldásával segíti. A kisebbségi önkormányzat próbálja ösztönözni a fiatalokat továbbtanulásra,

ezáltal támogatási pályázatokat hirdetnek részükre. Az idősebbek számára kirándulásokat, vacsoraesteket szerveznek, a nagycsaládosok részére támogatást intéznek. A kisebbség próbálja a roma hagyományokat megőrizni és továbbadni. Az önkormányzat által különböző rendezvények szervezése által a több etnikumú lakosság összehozása (Ki mit tud, Falunap, Majális).

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az adományozás kevésbé jellemző. Inkább az összefogás társadalmi munkában, egymás segítségével nyilvánul meg. A szolgáltatások szervezés és kialakítása során nem történik hátrányos megkülönböztetés, sem jogellenes elkülönítés

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A települési önkormányzat által létrehozott– saját működési szabályzatában meghatározott módon – a települési kisebbségi önkormányzat munkáját segíti.

A hivatal segítségnyújtását a kisebbségi önkormányzat az alábbi kérdésekben kezdeményezheti:

- a) testületi ülések lebonyolításához tárgyalóterem biztosítása
- b) az ülések jegyzőkönyvei rögzítésének és sokszorosításnak biztosítása, a kisebbségi önkormányzat iratanyagának irattározása
- c) a kisebbségi önkormányzat hatásköri jegyzékének összeállítása, és naprakész állapotban tartása,
- d) a kisebbségi önkormányzat üléseire a jogszabályok szerint tanácskozási joggal meghívandó személyek körének meghatározása,
- e) a kisebbségi önkormányzat határozatainak kihirdetése,
- f) a kisebbségi önkormányzat képviselőinek gépirói kapacitás, sokszorosítási lehetőség és telefonhasználati lehetőség biztosítása,
- g) helyiség biztosítása a kisebbségi önkormányzat közmeghallgatásainak megtartására.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliek aránya magas, melynek következménye a szegénység	Helyzetelemzés készítése után a partnerek és képző intézmények felkutatása
Alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya magas	A Munkaügyi Kirendeltség segítségével képzőhelyek felkutatása, az alacsonyan iskolázott álláskeresők képzésre való eljutásának segítése

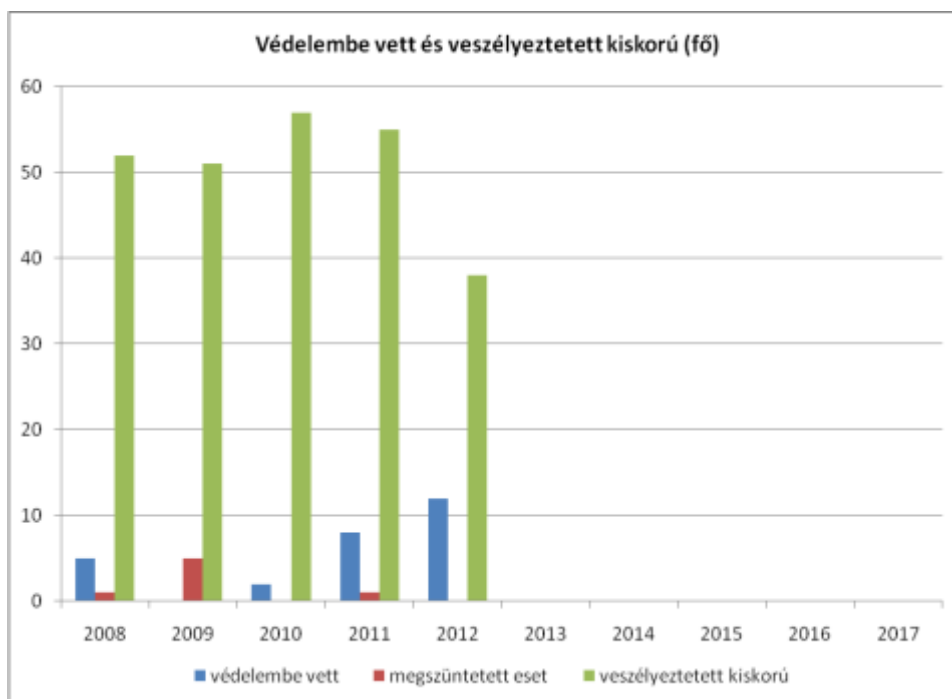
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	5	1	52
2009	0	5	51
2010	2	0	57
2011	8	1	55
2012	12	0	38
2013			
2014			
2015			
2016			
2017			

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiataalkorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni. Magyarcsanakdon egyre több veszélyeztetett kiskorú védelembevételére kerül sor.

A gyermek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	173	5	0	0	0
2009	195	5	0	0	0
2010	202	2	0	0	0
2011	197	6	0	0	0
2012	211	1	0	0	0
2013					
2014					
2015					
2016					
2017					

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt az alacsony jövedelmek miatt sok család veszi igénybe.

Az ingyenes étkeztetés és az ingyenes tankönyvhöz jutás nagy segítséget jelent. Kevés azoknak a családoknak

a száma, ahol mindkét szülő bejelentett munkahellyel és rendszeres havi jövedelemmel rendelkezik.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az

illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az elemzés során az eljárás objektív és szakmai standardoknak történő megfelelését javasolt szövegesen is értékelni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája:

- a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény
- b) pénzügyi támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén, illetve november 1-jén fennáll)
- c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek jogán járó juttatásokra az önkormányzat külön rendeletet nem alkotott. A képviselő-testület a szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetben nyújtott ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) Ör lehetőséget biztosít a rászoruló családok önkormányzati segélyezésére.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	25	71	19	72	19	79
2009	24	70	2	76	20	82
2010	24	62	4	79	19	81
2011	26	36	3	83	21	80
2012	23	85	6	95	20	84
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során annak a vizsgálata is javasolt, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak-e a támogatásokhoz. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá szolgáltatásokhoz.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön tudomásunk szerint nincs ilyen gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem található szegregált vagy telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

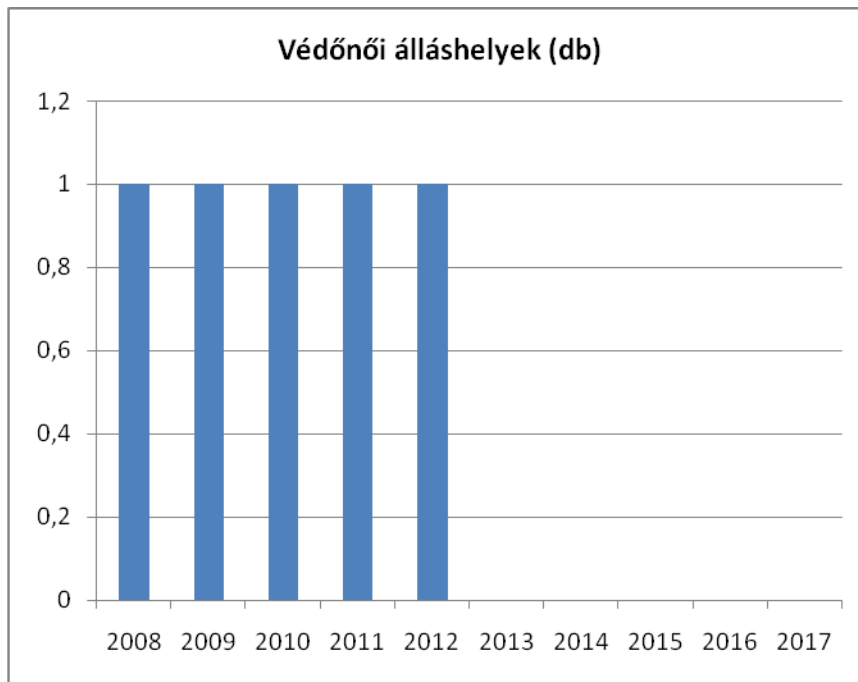
év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	48
2009	1	51
2010	1	53
2011	1	44
2012	1	51
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

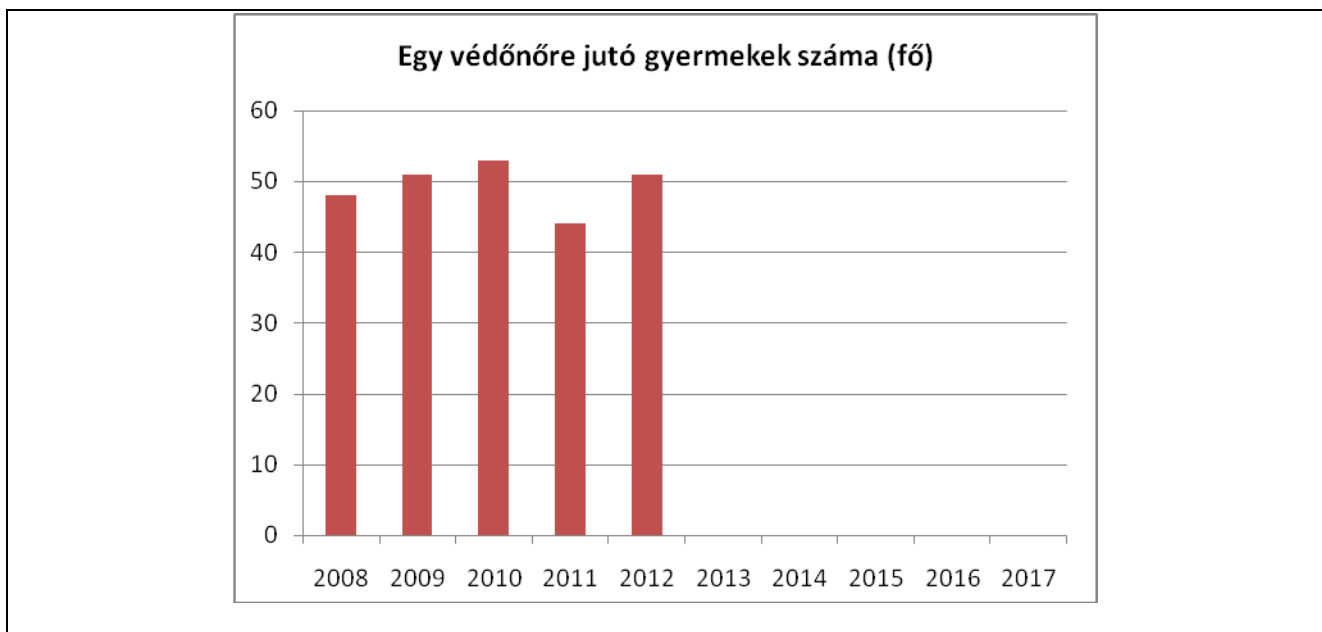
A fenti táblázat adatait szükséges összevetni a védőnők által ellátottak számával, arányával és a védőnői körzetben élő 0-3 év közötti gyerekek számával. Ebből látható a védőnői leterheltség, illetve, hogy valamennyi gyermek hozzájut-e a védőnői szolgáltatáshoz.

Esetenként a védőnők a vizsgált település mellett további településeken is ellátnak védőnői feladatokat. Ilyen esetekben szükséges az adatgyűjtést a védőnők információival kiegészíteni, hogy pontosan látható legyen a védőnői leterheltség.

A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre.

Magyarcsanád község egész területe egy védőnői körzetet alkot, ahol egy védőnő látja el a terhes- és csecsemő gondozás mellett az iskolavédőnői feladatokat is. A védőnő figyelemmel kíséri az újszülöttek, csecsemők, kisgyermek testi, lelki és fizikai fejlődését, de a jelzőrendszer részeként a szociális helyzetre is figyelemmel kell lennie és indokolt esetben jelzéssel kell élnie a megfelelő szervek felé.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Községünkben nincs gyermekorvos. Egy házi orvosunk van, aki délután két óráig rendel. Sürgős esetekben házhoz megy, amennyiben erre nincs lehetősége, a makói ügyelet végzi az ellátását a betegnél. Gyermek szakorvos rendelés Magyarcsanádtól 12 km-re lévő kórházban, 8-16 óráig minden nap igénybe vehető.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Nagyon sok krónikus betegségben szenvedő gyermek van a gondozottak között. A speciális pulmonológiai, kardiológiai, gasztroenterológiai ellátás a 40 km-re lévő szegedi klinika szakambulanciáján hozzáférhető számukra. A védőnők segítenek a vizsgálati időpontok megkérésében, beutalók megíratásában, a kiemelt családi pótlék és meghosszabbított GYES igénylésében. 3-7 éves korú gyerekek számára az óvodában, helyben, biztosítottak a szakmai szolgáltatások. A szakszerű szűrővizsgálat elvégzése után heti rendszerességgel utazó szakember bevonásával látjuk el a logopédia, a gyógytestnevelés és a fejlesztő foglalkozásokat egy részét. Az iskolaérettségi vizsgálatokat és nevelési tanácsadást is szakszolgálat végzi. A szakembereket a Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Makói Tagintézménye biztosítja. Intézményi keretek között biztosítjuk a gyógypedagógiai fejlesztést, kimondottan a Sajátos nevelési igényű gyerekek számára, továbbá a BTM-N gyerekekkel saját fejlesztő pedagógus is foglalkozik.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0
2013				
2014				
2015				
2016				
2017				

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgálat összehangolva más gyermekeket ellátó intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Törvényben előírt feladataiból adódóan működteti a jelzőrendszert, amely a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére szolgál. Így szoros kapcsolatot tart fenn a község nevelési-oktatási intézményeivel, védőnői szolgálat munkatársaival, Makói Járási Gyámhivatallal, Munkaügyi központtal, Makó városi nevelési tanácsadóval és a Cigány Nemzetiségi Önkormányzattal, az ország oktatási intézményeivel, a helyi Óvodával, a házi orvosi szolgálattal, valamint a gyermekorvossal. Továbbá feladatunk a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése. Célunk, hogy a lehető legkevesebb esetben kerüljön sor hatósági intézkedésre.

A szolgálat megpróbál még a veszélyeztetettség kialakulása előtt kapcsolatba lépni a családdal kideríteni a kialakuló probléma okát és segítséget nyújtani annak megoldásához. A gyermekjóléti

alapellátás körébe tartozik minden olyan, a gyermekvédelem körébe sorolt szociális segítő szolgáltatás, amely a gyermek családban történő nevelését támogatja.

Községünkben egy gyermekjóléti szolgálatot ellátó munkatárs tevékenykedik. A gyermekek veszélyeztetettsége a családon belül a szülők elhanyagoló magatartása miatt alakul ki, legtöbbször az anyagi veszélyeztetettségén túl. Az érintett családok számára a legfőbb bevételi forrás a gyēs és családi pótlék valamint a szociális ellátások.

e) gyermekvédelem

Védelembe vételre akkor kerül sor, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a járási gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a járási gyámhivatal a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz.

A kirendelt családgondozó a védelembe vételt elrendelő határozat jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül a gyermekre vonatkozóan egyéni gondozási-nevelési tervet készít. Amennyiben a védelembe vétellel a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése sikertelen volt, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése vagy a védelembe vétel már két éve fennáll és a védelembe vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni, a gyermek elhelyezésére tesz szolgálatunk javaslatot.

A gyámhatóság 10 kiskorút emelt ki ideiglenes hatállyal vér szerinti családjából a súlyosan veszélyeztető körülmények miatt.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett családok száma folyamatosan nő, az elszegényedés egyre több családban érezteti hatását. A háztartások többsége szociális segélyekből és a különböző családtámogatási formák igénybevételéből tartja fenn magát. Az utóbbi években egyre jelentősebb probléma, hogy a szülők nem készülnek a gyermek fogadására, nem tervezik jövőjüket, illetve a kisgyermekes családok a nyári szünidő alatt a gyermekek felügyeletét megoldani nem tudják.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Településünkön nem működik krízisközpont, krízishelyzetben a gyermekjóléti szolgálat a megfelelő intézményekkel együttműködve segíti a családot.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A 3.6.3 /e fejezetben leírtak szerint a szabadidős szünidős programok lehetőségét a SPORTSZIGET elnevezésű komplexum biztosítja.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres, napi háromszori gyermekétkezésen kívül, az önkormányzati konyha pályázati támogatásokból valósítja meg a nyári szociális étkeztetés biztosítását, immár több éve, az idei évben 85 fő iskoláskorú és Rendszeres gyermekvédelmi támogatásba részesülő gyermek vesz részt a programban a nyár folyamán, folyamatosan 44 napon keresztül.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az óvoda kiemelten foglalkozik a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű és a cigány gyermekek fejlesztésével, annál is inkább, mivel az óvodai nevelésben

résztevők többsége halmozottan hátrányos helyzetű. Ennek tartalmi elemei a helyi nevelési programban, és az óvodai integrációs programban vannak megfogalmazva. Fontosnak tartjuk a másság elfogadását, gyermekeinket is ebben a szemléletben neveljük, hátrányos megkülönböztetés számunkra nem ismeretes.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A hátrányok kompenzálására, különböző speciális szolgáltatásokat biztosítunk, ilyenek: ovi-torna, zene- ovi, gyermek néptánc, torna-ovi. A szülők számára különböző közösségalkító, egészségmegőrző, gyermeknevelést segítő programokat, fogadó órákat, beszélgetéseket, előadásokat szervezünk.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az óvodában egy fő utazó gyógypedagógus, egy fő logopédus biztosítja a fogyatékossgal élő gyermekek fejlesztését, esélyegyenlőségét.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06.00-14:30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	augusztus 5.-augusztus 24.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gonozónő	3	0
Kisegítő személyzet	0	0

Az óvoda épületét 2007-ben korszerűsítették. A felújítás és építkezés eredményeként új csoportszobák, és egy 70 m²-es tornaszoba kialakításra került. A gyerekek egyéni és mikrocsoportos fejlesztését egy fejlesztő szoba biztosítja. Az előírásoknak megfelelően lett kialakítva a mosogató helység, a melegítő konyha, a gyerekek mosdó helységei valamint a vezetői iroda és nevelői szoba is. A gyerekek nagy, és jól felszerelt udvaron mozoghatnak, játszhatnak.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év							
2008	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma		óvodai pedagógiai csoportok száma
2009	63	3	75		1	60	0
2010	61	3	75		1	58	0
2011	57	3	75		1	49	0
2012	53	3	75		1	57	0
2013	56	3	75		1	56	0
2014							
2015							
2016							
2017							
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés							

Az óvodában 1 óvodai épületben, 3 csoportban integráltan foglalkoznak a gyerekekkel.

Az Óvodai program kiemelten kezeli a különleges gondozást igénylő gyermekeket. Ezek a gyermekek szakértői véleménnyel rendelkeznek, biztosítottak számukra fejlesztő foglalkozások és a folyamatos kontroll. A szakmai szolgáltatások is helyben elérhetőek mindenki számára. Pályázati támogatásból az óvodában kialakításra kerültek a színvonalas és optimális helyek a szolgáltatások működtetésére.

Minden helységben speciális berendezések, képességfejlesztő, korszerű eszközök és játékok várják a gyerekeket.

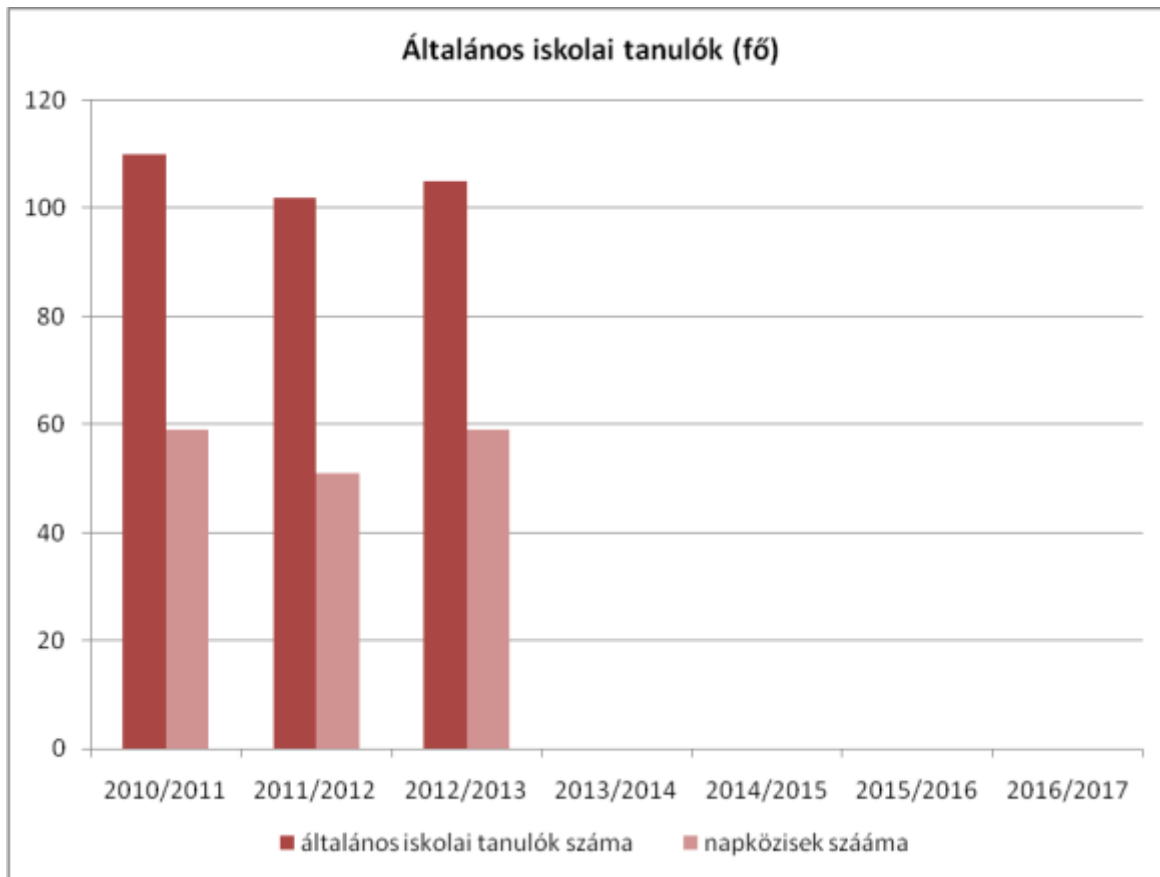
A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatása, nevelése terén az iskola a 2009 óta alkalmazott IPR (Integrációs Pedagógiai Program) módszerei szerint dolgozik. Ennek keretében érvényesül az egyéni bánásmód, a differenciált oktatási formák keretei között. A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdők diagnosztizálása és folyamatos ellátása biztosított. Ebben a Csongrád Megyei Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs Szakértői Bizottság és az iskolában dolgozó gyógypedagógusok a többi tanárral, tanítóval együttműködve gondoskodnak az érintett tanulók jogszabályban előírt fejlesztéséről.

A pedagógiai szakmai szolgáltatás területén a cél: Új pedagógiai módszerek megismerése, terjesztése. Óvodai szakmai munkaközösségek működtetése. Pedagógusok továbbképzése. Szakmai napokon való részvétel. Óvodai programokon való részvétel. A kötelező továbbképzések éves tervezésénél a tanulói esélyegyenlőség biztosítása érdekében előtérbe kell helyezni az integrációs neveléshez kötődő, valamint a magatartási- és beilleszkedési zavarokkal küzdő pedagógusi akkreditációs továbbképzéseket. Az iskolába járás feltételét minden magyarcsanádi gyermeknek biztosítani kell.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév					
2010/2011	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	65	45	110	59	53,6%
2012/2013	59	43	102	51	50,0%
2013/2014	64	41	105	59	56,2%
2014/2015			0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015/2016			0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016/2017			0		#ZÉRÓOSZTÓ!
Forrás: TeIR, KSH Tstar			0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Az általános iskolai osztályokban csökken a gyereklétszám. A más településre (jellemzően Apátfalvára és Makóra) járók száma még mindig komoly létszámvesztést okoz a helyi általános iskolának jó felszereltsége és felkészült pedagógus gárdája ellenére. A kedvezőtlen elvándorlás jellemzően az 1. osztályba történő beiratkozáskor és az alsó-felső tagozat közötti váltásnál figyelhető meg. Ennek mérséklésére dolgozta ki az óvoda és az iskola a „Suliváró” programot.

Jellemzően az alsó tagozatban igénylik a szülők gyermekük napközis ellátását.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban		általános iskolai feladat-ellátási helyek száma	
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	4	8	0	0	0	1
2011/2012	4	4	8	0	0	0	1
2012/2013	4	4	8	0	0	0	1
2013/2014			0			0	
2014/2015			0			0	
2015/2016			0			0	
2016/2017			0			0	

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni.

A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét.

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitétt tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése.

A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet.

A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvoda: 1 fő utazó gyógypedagógus

1 fő utazó gyógytornász

1 fő utazó logopédus

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A hátrányos megkülönböztetés intézményeinkben nem jellemző. A másság elfogadtatása érdekében az iskola tantervében szerepelnek multikulturális tartalmak.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

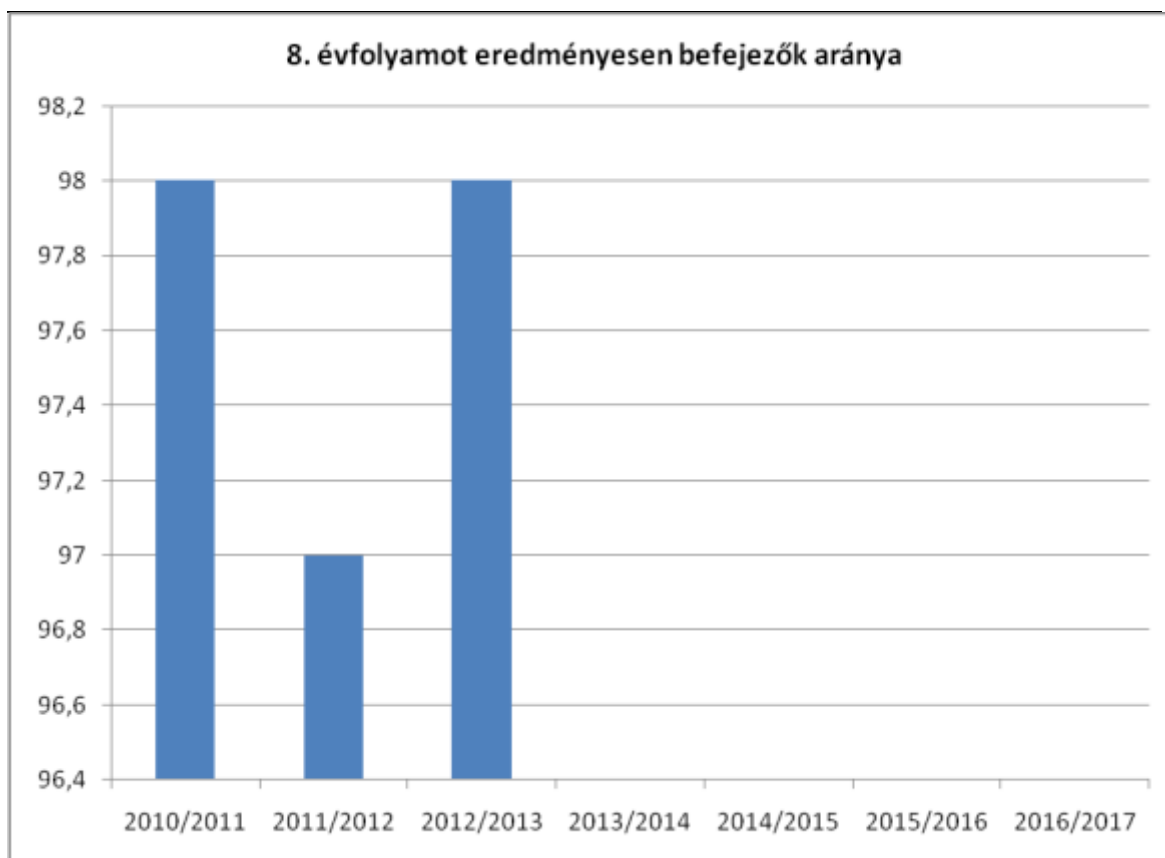
4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	110	98
2011/2012	101	97
2012/2013	104	98
2013/2014		
2014/2015		
2015/2016		
2016/2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az iskolába magas a BTM-N-s gyerekek, valamint az SNI-s gyermekek száma, akik nehezebben haladnak a tananyaggal, valamint magas a hiányzások száma ezért alakul

ki ez a magas szám. Sajnos van olyan tanuló, aki nemhogy a 8 osztályt nem fejezi be, de a tankötelezettség végéig csak 6-7 osztályig jut el.

A kompetencia mérések eredményei többnyire elmaradnak az országos átlagtól. Ez elsősorban a meglehetősen alacsony családi háttérindex, illetve alacsony motivációs szint eredménye.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs ilyen.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
☐ ☐ Gyermek szabadidős foglalkoztatása ☐	Nyári szünidős táborok szervezése, gyermekjóléti szolgálat, általános iskola, önkormányzati, civil szervezetek és önkéntes segítők bevonásával
☐ ☐ a 2H-s és a 3H-s tanulók valamint védelembe vett gyermekek aránya magas	- az esélyteremtő programokban résztvevő gyermekek számának növelése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai,

- gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli
- lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén
- szociális biztonság területén,

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

A nők gazdasági, speciális munkaerő-piaci helyzetét az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, és a szerepek összehangolása, közöttük egyensúly megteremtése nehézséget jelenthet számukra.

A település népességének nemek szerinti összetételére évek óta a nők többségi jelenléte figyelhető meg. A népesség nemek szerinti megoszlását az életkor függvényében vizsgálva helyi szinten is kimutatható, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Jelentős a településen az egyedül álló, idősebb női korosztály létszáma.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorúlnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően.

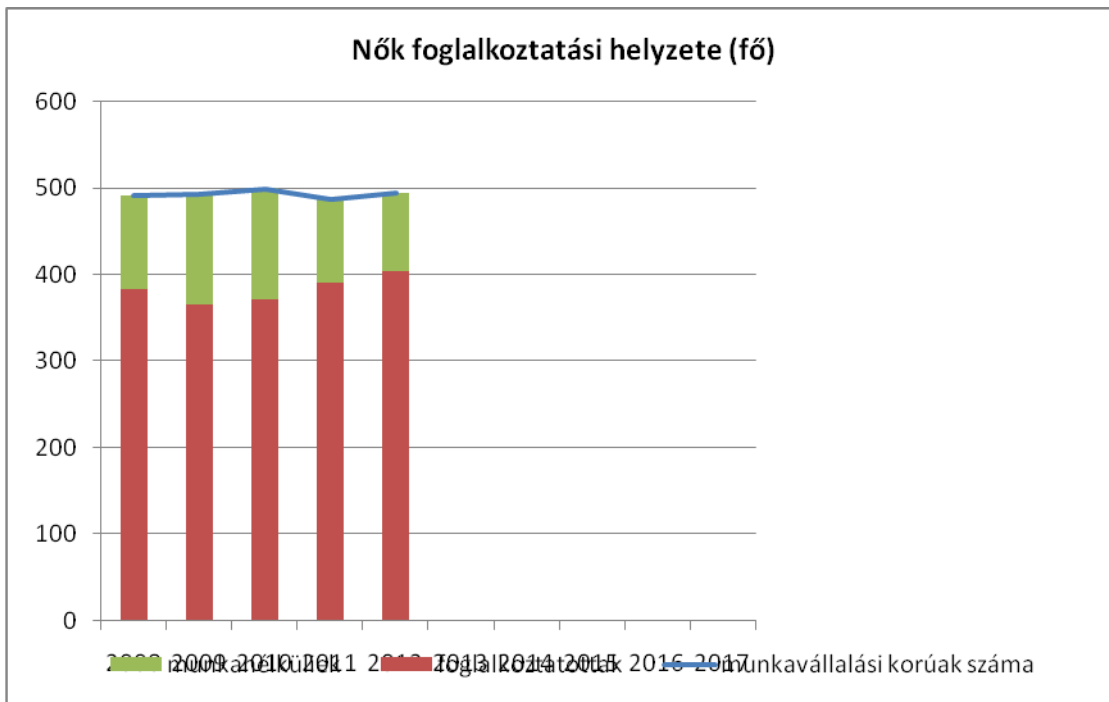
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	538	491	424	383	114	108
2009	537	493	412	365	125	128
2010	550	499	401	371	149	128
2011	543	486	429	390	114	96
2012	539	494	461	403	78	91
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

Önkormányzatunk a Start munkaprogramokat tudja leginkább segíteni a nők elhelyezkedését. A Start munkaprogramokban részt vevők 43%-a nő, akiket elsősorban a közintézményekben foglalkoztatunk.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az Önkormányzat együttműködve a Csongrád Megyei Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltséggel közfoglalkoztatottként minden évben foglalkoztat alacsony iskolai végzettségű nőket a településen. 2013. év végén indult közfoglalkoztatás keretén belül, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők számára lehetőség nyílt, alapkompentencia képzésben részt venni. A képzésben résztvevők többsége nő.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hivatalos tudomásunk nincs ilyen jellegű hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

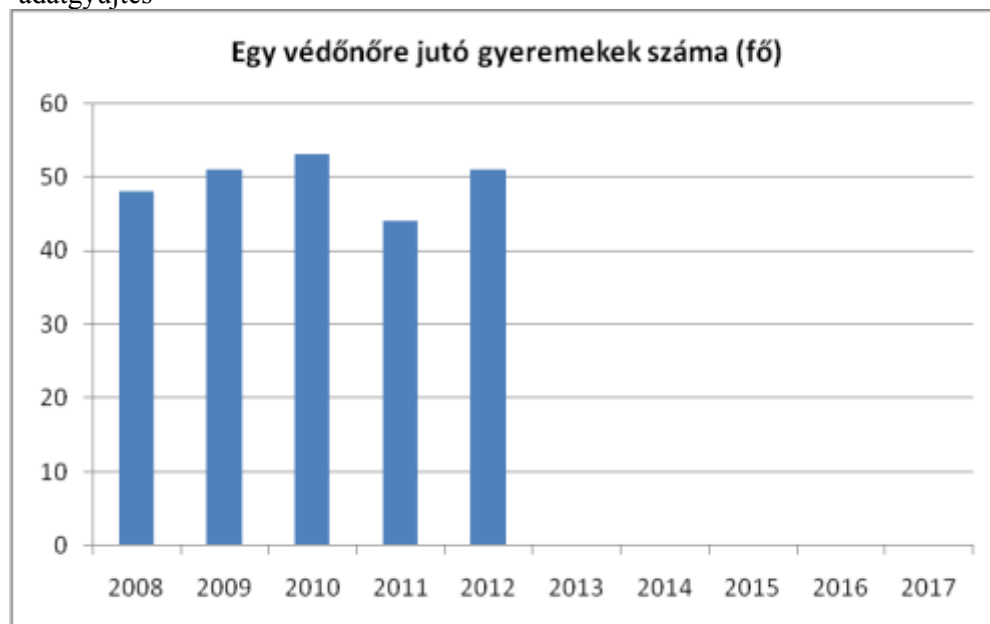
A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz való hozzáférés, mert esélyeiket a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. Az önkormányzati intézmények saját hatáskörben oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatást, összeegyeztetve a munka, a család, és a gyermeknevelés feladatát.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	48	48
2009	1	51	51
2010	1	53	53
2011	1	44	44
2012	1	51	51
2013			#ZÉRÓOSZTÓ!
2014			#ZÉRÓOSZTÓ!
2015			#ZÉRÓOSZTÓ!
2016			#ZÉRÓOSZTÓ!
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnő maximálisan ellátja feladatát, és már a fiatal párokkal elbeszélget, a családalapításról, gyermekek vállalásáról. Foglalkozik a várandós anyukákkal, segíti őket felkészíteni az anyaságra. Rendkívüli esetben a várandós anya számára a védőnő segítyt kér az önkormányzattól. Szükség esetén jelzéssel él a Családsegítő Központ felé, és a családgondozókkal közösen keresnek megoldásokat a veszélyeztetettség megszüntetésére, megelőzésére.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A tapasztalatok szerint a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen, az erőszak jelentős része a családban marad, ilyen eset azonban településünkön nem történt. A családon belüli erőszak azonban a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelen lévő probléma, mint gondolnánk. Tisztában kell lennünk azzal is, hogy a segítség kérés, rendőrséghez fordulás csak a legvégső esetben fordul elő. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést lehet tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön nincsenek. Nincs anyaoththon, családok átmeneti otthona.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön a nők helyi közéletben betöltött szerepe igen erősnek mondható. Az Önkormányzat Hivatal vezetője nő. Az önkormányzat munkatársai szintén a női nem köréből kerültek ki. Ezen túlmenően az óvoda dolgozói is nők. Az iskola igazgatója nő, és az ott dolgozók többsége is. A könyvtár vezetője, az ételmezezővezető, a konyhai dolgozók az idősek szociális ellátását biztosító dolgozók, valamint a gyermekjóléti szolgálat dolgozója szintén nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az a régi beidegződés, miszerint a nőnek a konyhában a helye, napjainkban egyre kevésbé megvalósítható, ma már a nők is rá vannak kényszerítve arra, hogy dogozzanak. A család és a karrier összeegyeztetése nem könnyű. A nők nehezebb helyzetben vannak, mint a férfiak, mert a munka mellett ott van a család és a háztartás is. Ahhoz, hogy mindkét helyen megállják a helyüket jó szervezőképességre, hatalmas kitartásra és elszántságra van szükségük.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint az 50 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Képzési programok indítása, munkalehetőségekről való megfelelő tájékoztatás
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében nehezebb az elhelyezkedés	Családbarát munkahelyek kialakítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

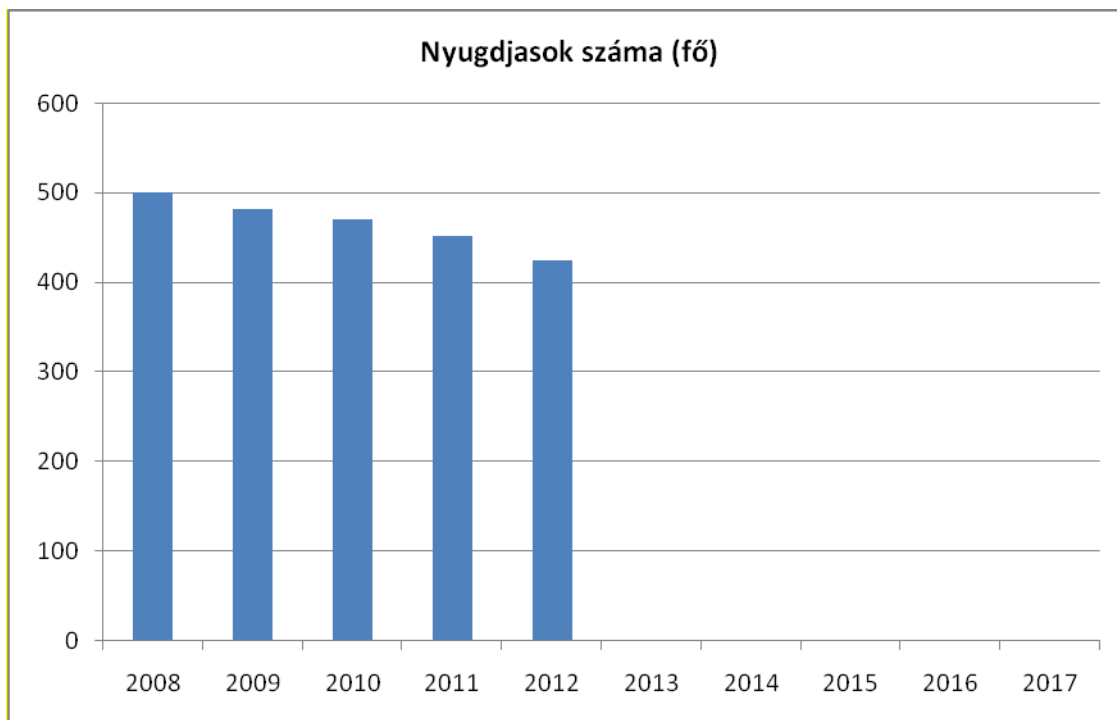
Magyarcsanak lakosságának vizsgálatakor megállapítható, hogy a népességszám csökken, ellenben az időskorúak száma emelkedik, vagyis az elöregedés folyamatos tendencia. A demográfiai adatokat vizsgálva az idősök helyzetére jellemző, hogy sok az özvegy, egyedül élők száma. Ugyanakkor növekszik az átlagéletkor, különösen a nők körében. Így az elmagányosodás leginkább a nőket érinti. Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú, és hozzátartozói nyugellátást biztosít a számukra. Saját jogú ellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj és a rehabilitációs járadék. Hozzá tartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék. A nyugdíjszerű ellátásokra jellemző, hogy minden évben megtörténik legalább az infláció mértékének megfelelő emelésük, ellentétben a gyermekek után járó juttatásokkal, így az a tapasztalat, hogy nem a nyugdíjasok élnek a legnehezebb anyagi körülmények között, hanem az alacsony jövedelmű, gyermeket nevelő családok.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	216	284	500
2009	208	274	482
2010	205	265	470
2011	196	256	452
2012	175	249	424
2013			0
2014			0
2015			0
2016			0
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúakra jellemző a fizikai és szellemi aktivitás csökkenése, az egészség megromlása, önálló képességük beszűkülése, betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a dementia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések.

Általános tendencia, hogy a megélhetési gondok miatt az eltartásra kötelezett családtagoknak megnőtt a munkával töltött idejük, a nyugdíjkorhatár folyamatos emelése pedig eleve determinálja az idősök helyzetének romlását, mivel az eltartó családtagoknak dolgozniuk kell, így nem tudnak személyesen gondoskodni az idős családtagokról. Adott esetben a távolság is akadály, mivel a fiatalok

általában ott telepednek le, ahol munkalehetőség adódik, így akár több száz km-re is elkerülnek az otthontól, ezzel együtt az idős családtagoktól. Ezt a helyzetet súlyosbítja a külföldi munkavállalás is.

Mindez azt eredményezi, hogy megnőtt az igény a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokra.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Jelenleg Magyarországon az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjasokat, tekintve,

hogy az aktív korúak körében is nagy a munkanélküliség, így nem is törekvés a nyugdíjasok foglalkoztatása.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nincs ilyen

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs ilyen adat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások minden magyarországi állampolgár részére biztosítottak. A szociális alapszolgáltatások megszervezése és fejlesztése kiemelt feladata önkormányzatunknak. Az idősök és segítségre szorulóknak ellátásáról intézményi

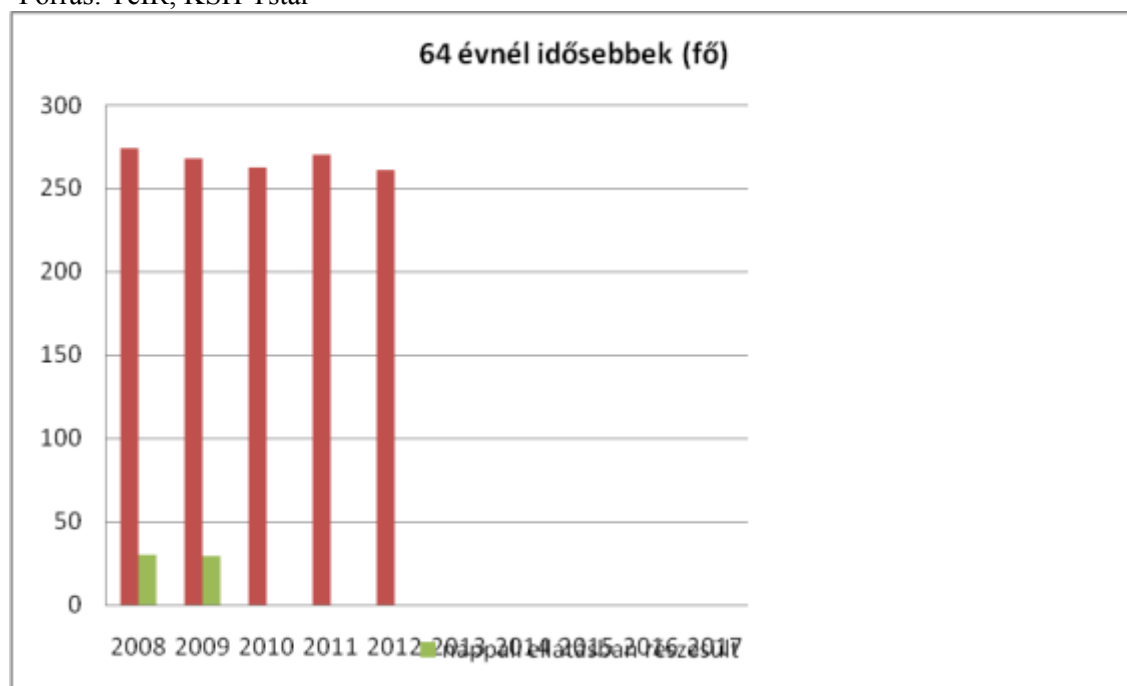
keretek között gondoskodunk, ezzel biztosítva, hogy a szociális rászorulókat saját otthonukban és lakókörnyezetükben kapjanak segítséget önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségügyi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémák megoldásában.

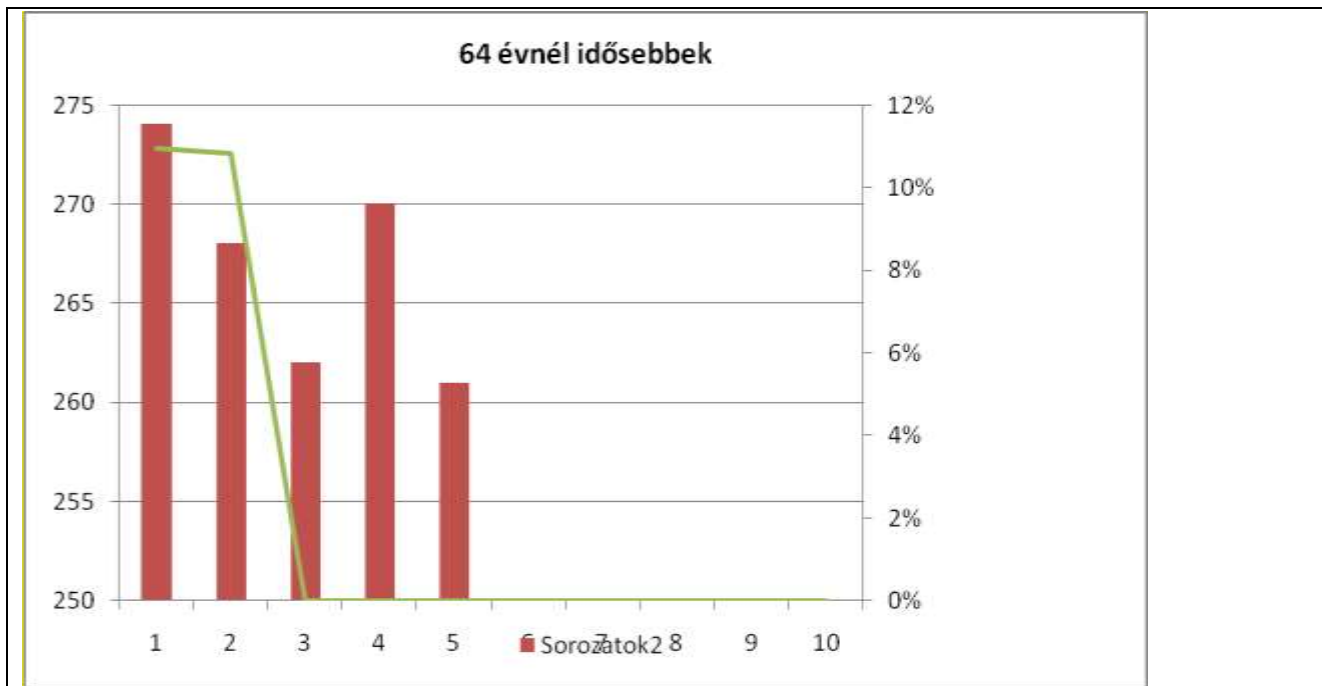
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idősorúak száma	
	fő	fő	%
2008	274	30	11%
2009	268	29	11%
2010	262	0	0%
2011	270	0	0%
2012	261	0	0%
2013			#ZÉRÓOSZTÓ!
2014			#ZÉRÓOSZTÓ!
2015			#ZÉRÓOSZTÓ!
2016			#ZÉRÓOSZTÓ!
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	10
2009	10
2010	10
2011	11
2012	11
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

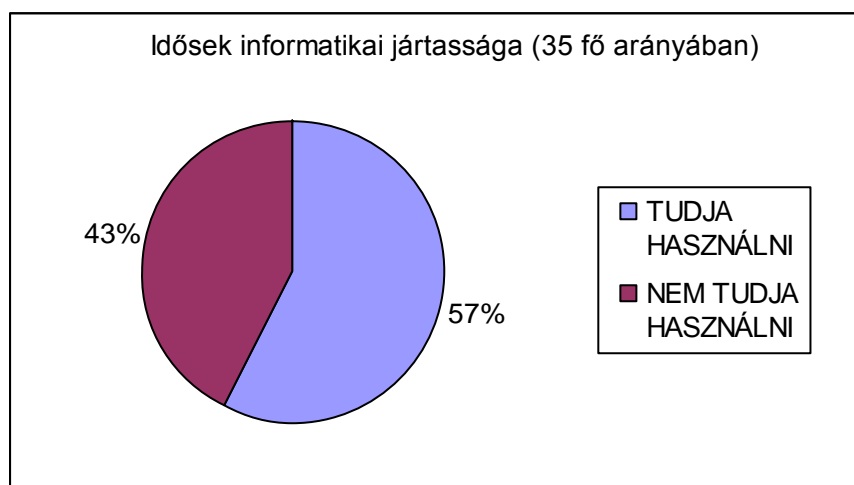
Az időskorúak járadékát jogosultság hiánya miatt kevesen tudják igénybe venni.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen van könyvtár, közművelődési intézmény, templom, sportlétesítmény.

c) idősök informatikai jártassága

Az elszigetelődés problematikáját jelentősen enyhítené, ha az idősök informatikai jártassága növekedne. Egy idei évben végzett helyi felmérés szerint 35 megkérdezett időskorúból 20 fő nem tudja használni a számítógépet, nem tudja mi az az internet. Pedig az internet használata segíthetne az időskorúaknak az elszigeteltség megszüntetésében, saját családjuk fiatal(abb) tagjaival való kapcsolattartásban, valamint abban, hogy lépést tartsanak a változásokkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Ilyen jellegű programok nincsenek a településen. Önszerveződött nyugdíjas klub működik a faluban alkalmanként.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élő idősek aránya.	Közös programok szervezése, a programok költségeinek biztosítása, pályázati lehetőségek kihasználása
Egészségügyi ellátások igénybevételének nehézsége	Segítség az egészségügyi ellátásokhoz való hozzájutáshoz

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

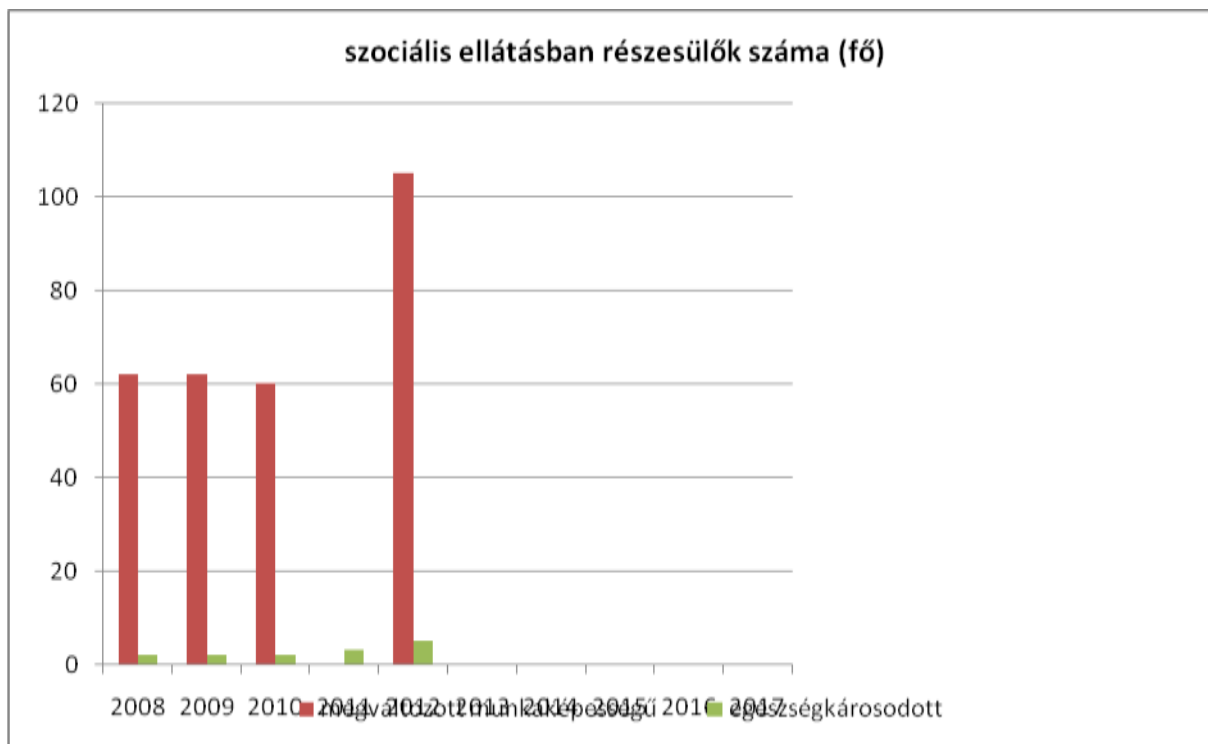
Településünkön a fogyatékkal élőkre vonatkozóan sajnálatos módon nem állnak rendelkezésre olyan mérhető statisztikai adatok, amelyek alapján reális képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A csoport esélyegyenlőségének megteremtése érdekében a jövőben szükségesnek látjuk egy olyan átfogó felmérés elvégzése, amelyből kitűnik a településen fogyatékos-sággal élő személyek száma, jellemzői, problémái.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	62	2
2009	62	2
2010	60	2
2011	N.A	3
2012	105	5
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Helyi viszonylatban nincs pontos adatunk arról, hogy a községben hány fogyatékos személy él. Elsősorban a mozgáskorlátozottság van jelen a településen, ami annak tudható be, hogy a lakosság jelentős része mezőgazdasági munkát is végez, amely idős korra gyakran eredményez mozgásszervi megbetegedéseket.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előfordul, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a védettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb iskolai végzettséggel is betölthető állást kínálnak). A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha ugyan a munkahelyen a szükséges feltételek fennállnak, de a fogyatékkal élő munkavállaló nem tudja a munkahelyet megközelíteni közlekedési akadályok miatt. Az ilyen esetek feltárása rendkívül nehéz, így hivatalos adatunk sem áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy történt-e hátrányos megkülönböztetés, jelzés sem érkezett ilyen eset miatt.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Kimondottan a fogyatékos személyek részére biztosított szolgáltatást az önkormányzat nem tud nyújtani, de számukra is igénybe vehetők azok a szolgáltatások, támogatások, amelyek mások számára is nyitva állnak, így különösen a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtás és a nappali ellátást.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0
2013			
2014			
2015			
2016			
2017			

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. A fogyatékkal élő felnőtt személyek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg. A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg (pl.: lakásfenntartási támogatásnál, aktív korúak ellátásánál a fogyasztási egység fogyatékosági, tartós betegség esetén +0,2-vel növekszik). A közlekedési képességében súlyosan akadályozott, látási fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának, mozgásszervi fogyatékosnak minősülő, a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-ét megelőzően vaknak minősített, vagy a vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősülő személy parkolási igazolványra jogosult.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos, ezen intézmények 90%-ban akadálymentesítettek. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A törvényi kötelezettség szerint az összes költségvetési intézménynek, az összes önkormányzati és közszolgáltatást nyújtó intézménynek akadálymentesnek kell lennie. Magyarcsanak Községben akadálymentesített intézmény az önkormányzat, iskola, óvoda, öregek napközi otthona. Ezekon kívül vannak még olyan intézmények amelyek akadálymentesítése nem biztosított.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A nem az önkormányzat fenntartásában működő közszolgáltatást végző intézmények (posta, üzletek) esetében elmondható, hogy kevés figyelmet és költséget fordítanak az akadálymentesítésre.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítéséről nem áll rendelkezésre adat.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés tekintetében a településen található buszvárók több környező településsel együtt megvalósított pályázati forrás bevonásával felújításra kerültek, és megvalósult a teljes körű akadálymentesítésük. A járdák, parkok folyamatos akadálymentesítésének érdekében az önkormányzat az összetöredezett burkolatokat –szintén pályázati források bevonásával – térkö burkolattal váltja fel.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen a fogyatékos személyek által igénybe vehető speciális szolgáltatások nem állnak rendelkezésre, tekintve, hogy ezek az önkormányzat számára nem kötelező feladatok.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem áll rendelkezésre adat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Komplex akadálymentesítettség	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása
Megváltozott munkaképességű lakosok foglalkoztatása alacsony mértékű	Képzési programok működtetése Táv munka feltételeinek támogatása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön nincs ilyen.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön nincs ilyen.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az egyházak és az önkormányzat közötti kapcsolat jól kiépített, ennek is köszönhető, hogy a 2012-es tanévtől a református egyház vette át az általános iskolát.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A három nemzetiségi önkormányzat rendszeresen ülésezik, mely alkalmakról minden esetben a lakosság (célcsoport) tájékoztatást kap a település honlapján.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Magyarcsanádon nem tevékenykedik civil szervezet.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A vállalkozók szerepe a közéletben gyengül a gazdasági válság miatt, de még mindig vannak többen, akik valamilyen módon segítik a helyi rendezvényeket, ezzel együtt támogatva az esélyegyenlőségi csoportokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési és szociális szakemberek. Módszere a személyes és online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliek aránya magas, melynek következménye a szegénység Alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya magas	Helyzetelemzés készítése után a partnerek és képző intézmények felkutatása. A Munkaügyi Kirendeltség segítségével képzőhelyek felkutatása, az alacsonyan iskolázott álláskeresőkre való eljutásának segítése.
Gyermekek	Gyermek szabadidős foglalkoztatása A 2H-s és a 3H-s tanulók valamint védelembe vett gyermekek aránya magas	Nyári szünidős táborok szervezése, gyermekjóléti szolgálat, általános iskola, önkormányzati, civil szervezetek és önkéntes segítők <u>bevonásával</u> Az esélyteremtő programokban résztvevő gyermekek számának növelése
Idősek	Magas az egyedül élő idősök aránya. Egészségügyi ellátások igénybevétele nehéz	Közös programok szervezése, a programok költségeinek biztosítása, pályázati lehetőségek kihasználása Segítség a egészségügyi ellátásokhoz való hozzájutáshoz
Nők	A munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb. A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében nehezebb az elhelyezkedés	Képzési programok indítása Családbarát munkahelyek kialakítása
Fogyatékkal élők	Komplex akadálymentesítettség Megváltozott munkaképességű lakosok foglalkoztatása alacsony mértékű.	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása Képzési programok működtetése, távmunka feltételeinek támogatása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőt
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- „Vissza a munka világába” - LÉP(CS)Ó	Felelős: polgármester, Partnerek: Munkaügyi Hivatal
Gyermekek	- Előnyt a gyerekeknek - Játssz velünk	Felelős: polgármester Partnerek: Óvoda, családgyozozó
Idősek	- Együtt az idősekért - Fő az egészség	Felelős: polgármester Partnerek: házi orvos
Nők	- Nők a munka világába - Mindig kell egy (család) barát	Felelős: polgármester Partnerek: Munkaügyi Hivatal Felelős: polgármester Partnerek: családgyozozók
Fogyatékkal élők	- Akadály(mentesen)	Felelős: polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő esélyekkel indulhatnak a munkaerőpiacon a többségi társadalommal.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminőségének a javítása, a foglalkoztatás növelése

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek veszélyeztettségének megszüntetését, megelőzését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek ellátására, gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a férfikkal egyenlő munkaerő-piaci lehetőségek létrehozását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életkörülményeinek javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	„Vissza a munka világába”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elhelyezkedési problémák, valamint az információáramlás hiánya miatt a munkanélküliek aránya magas, melynek következménye a szegénység.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	R: Helyzetelemzés: álláskeresők száma, képzési lehetősége keresése K: Álláskeresők tájékoztatása, képzéseken való részvétel H: Álláskeresők számának csökkenése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés az álláskeresőkről, tájékoztatás a munkalehetőségekről, heti rendszerességgel kinyomtatásra, kifüggesztésre kerül a Munkaügyi Központ által meghirdetett állások
Részvevők és felelős	önkormányzat, célcsoport tagjai, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai
Partnerek	munkaügyi központ, önkormányzat, célcsoport tagjai, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai
Határidő(k) pontokba szedve	2020., illetve folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: Adatgyűjtés során megkeresett álláskeresők száma K: Tájékoztató álláskeresők száma nő H: Álláskeresők száma csökken, foglalkoztatottsági arány nő Jelenléti ív, fotódokumentáció, elszámolások
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködés hiánya álláskeresők részéről, a képző programok hiánya, megfelelő munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, tárgyi eszközök, technikai feltételek

Intézkedés címe:	LÉP(CS)Ő
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya magas
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Tanulási lehetőség biztosítása, szakképesítés megszerzésére segítség Rövidtávú: tájékozódás, adatgyűjtés, igényfelmérés, felnőttképző központok megkeresése Hosszútávú: Teljes felnőtt roma lakosság szakképesítés megszerzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékozódás, információkérés, képzőintézmények megkeresése, információ a célcsoport felé
Résztevők és felelős	önkormányzat
Partnerek	munkaügyi központ, TKKI, képzést szervezők, önkormányzat, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai
Határidő(k) pontokba szedve	2020., illetve folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Munkaüggyel kapcsolatot tartunk, adatbázis létrehozása, tájékoztatjuk a célcsoportot, képzési szerződések
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kimarad az iskolából, nem piacképes képzések indulása, képzések hiánya, anyagi nehézségek
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, tárgyi eszköz

Intézkedés címe:	ELŐNYT A GYEREKEKNEK
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Védelembe vett gyermekek száma növekszik
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Védelembe vett gyermekek számának csökkentése Rövidtávú: kapcsolatfelvétel a GYJSZ-el, igényfelmérés mire lenne szükség Középtávú: nyomon követés, erőforrások felkutatása, gyermekétkeztetés megoldása, tanácsadás Hosszútávú: folyamatos kontrol, állandó odafigyelés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, szükségletfelmérés, segítségnyújtás
Résztevők és felelős	Önkormányzat, szülők, GYJSZ
Partnerek	Védőnő, háziorvos, GYJSZ, óvónők
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	tanácsadások
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem ér el eredményt a beavatkozás, érdektelenség a szülők részéről
Szükséges erőforrások	Humán erőforrások, tárgyi és pénzügyi erőforrások

Intézkedés címe:	Játssz velünk!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szabadidős programok hiánya, gyerekek iskolai túlterheltsége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Nyári szabadidős programok szervezése, biztosítása , táborok helyszíneinek biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fedezet tervezése a nyári táboroztatásra
Résztevők és felelős	önkormányzat
Partnerek	GYJSZ, óvónők
Határidő(k) pontokba szedve	2020., illetve folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményesség mérhető a nyári táboroztatásba bevont gyermekek Számával, fotódokumentáció
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a gyermekek és szülők részéről
Szükséges erőforrások	Humán erőforrások, tárgyi és pénzügyi erőforrások

Intézkedés címe:	Együtt az idősekért
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az egyedül élő idősek aránya, az elmagányosodás miatt egyre kevésbé vesznek részt a közösség életében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: Az egyedül élő idősek leszakadásának csökkentése, a demenciát megelőzése, programok szervezése az idősebb korosztály számára.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közművelődési intézményben érdeklődési körök szerinti csoportok Működtetése.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai
Partnerek	Civil szervezetek, célcsoport tagjai
Határidő(k) pontokba szedve	2020., illetve folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményesség hosszabb távon mérhető.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség az idősek részéről, pályázati lehetőségek hiányában kizárólag önkormányzati forrásból bizonytalan a megvalósíthatóság.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrások, pályázatok, tárgyi eszközök

Intézkedés címe:	Fő az egészség
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	egészségügyi ellátások igénybevételének nehézsége, idősebb korosztály egészségi állapota romló
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Könnyen megközelíthető egészségügyi ellátások R: igényfelmérés, szállítási lehetőségek vizsgálata K: szűrővizsgálatok szervezése, tájékoztató előadások lebonyolítás K: megállapodás kötés, együttműködés, fejlesztési pályázatok
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☐ adatok gyűjtése, önkéntesek toborzása, pályázati lehetőségek figyelése, megvalósítás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, célcsoport tagjai, háziorvos, védőnő
Partnerek	Civil szervezetek, célcsoport tagjai, nyugdíjas klub, háziorvos, önkormányzat, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megállapodások megkötése, személyek száma, fotódokumentáció, elszámolások, jelenléti ív
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport nehezen aktivizálható, alacsony érdeklődés veszélye. Aktivizálás önkéntesek és civil szervezetek, háziorvosok bevonásával.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Nők a munka világába
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	R: tájékozódás, a munkanélküliség okának felmérése K: női munkaerőt igénylő munkalehetőségek felkutatása, közfoglalkoztatási pályázatok figyelése H: közfoglalkoztatási programok kibővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☐ pályázat figyelés, munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, célcsoport tagjai
Partnerek	Önkormányzat, célcsoport tagjai, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	szerződések megkötése, több női munkaerő foglalkoztatása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs munkalehetőség, a foglalkoztatottsági arány nem javul.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások, pályázati lehetőségek

Intézkedés címe:	Mindig kell egy (család) barát
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében nehezebb az elhelyezkedés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	R: pályázatok figyelése, értesítések, tájékoztatók megküldése a munkavállalók részére, rugalmas munkaidőről tájékoztatás K: pályázat megírása, családbarát munkahelyek, adminisztratív feladatok elvégzése, nők munkába állása H: jól működő rendszer fenntarthatósága
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☐ pályázat figyelés, pályázat írás, tájékoztatás, kapcsolatfelvétel, pályázat benyújtása, munkára toborzás
Résztevők és felelős	önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, családsegítő
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	E célra pályázat ki volt-e írva
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forráshiány
Szükséges erőforrások	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások

Intézkedés címe:	Akadály(mentesen)
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányos a településen az akadálymentesítés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	R: felmérés, terepbejárás, pályázat figyelése K: pályázat megírása, pályázat benyújtása H: akadálymentesítés kivitelezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés, terepszemle, pályázat figyelése, megírása, árajánlat kérése
Résztevők és felelős	önkormányzat
Partnerek	önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az épített akadálymentesített eszköz, fotódokumentáció
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forráshiány
Szükséges erőforrások	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások

Intézkedés címe:	Munkalehetőséget a megváltozott munkaképességűek számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Megváltozott munkaképességű lakosok foglalkoztatása alacsony mértékű
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	R: távmunka helyi lehetőségeinek felmérése K: a célcsoport és a lakosság tájékoztatása a programokról H: távmunka program szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés, pályázat figyelése, megírása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, célcsoport tagjai, Munkaügyi Központ, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai
Partnerek	önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: A lehetőségek felmérése és tervekészítés megtörténik K: Távmunka program beindítása H: Javul a célcsoport foglalkoztatottsága Jelenléti ív, fotódokumentáció, elszámolások
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forráshiány
Szükséges erőforrások	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	„Vissza a munka világába”	Elhelyezkedési problémák, valamint az információáramlás hiánya miatt a munkanélküliek aránya magas, melynek következménye a szegénység.	Foglalkoztatottság növelése	Szociális koncepció	Adatgyűjtés az álláskeresőkről, tájékoztatás a munkalehetőségekről, heti rendszerességgel kinyomtatás, a kifizetésre kerül a Munkaügyi Központ által meghirdetett állások	önkormányzat, célcsoport tagjai, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai	2020., illetve folyamatos.	Munkaszerződések, együttműködési megállapodások	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások	
2	LÉP(CS)Ő	Alacsony iskolai	Tanulási lehetőség	Szociális koncepció	Tanulási lehetőség	önkormányzat	2020., illetve	Munkaügyi fel	Humán erőforrás,	

		végzettség el rendelkezők aránya magas	biztosítása, szakképesíté s megszerzésé re segítség Rövidtávú: tájékoztatás, adatgyűjtés, igényfelmér és, felnőttképző központok megkeresés e Hosszútávú: Teljes felnőtt roma lakosság szakképesíté s megszerzése		biztosítása, szakképesítés megszerzésér e segítség, tájékoztatás, adatgyűjtés, igényfelméré s, felnőttképző központok megkeresése, Teljes felnőtt roma lakosság szakképesítés megszerzése		folyamatos	kapcsolatot tartunk, adatbázis létrehozása, tájékoztatju k a célcsoportot , képzési szerződések	pénzügyi erőforrás, tárgyi eszköz		
II. A gyermekek esélyegyenlősége											Akadály(mentes)
1	Előnyt a gyerekeknek	Védelemben vett gyermekek száma növekszik	Védelemben vett gyermekek számának csökkentése	Szociális konceptió	Védelemben vett gyermekek számának csökkentése Rövidtávú: kapcsolatfel vétel a GYJSZ-el, igényfelmér és mire lenne	Önkormány zat, szülők, GYJSZ	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május	tanácsadáso k	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások		

					szükség Középtávú: nyomon követés, erőforrások felkutatása, gyermekéktetés megoldása, tanácsadás Hosszútávú: folyamatos kontrol, állandó odafigyelés mire lenne szükség, nyomonkövetés, erőforrások felkutatása, gyermekéktetés megoldása, tanácsadás, folyamatos kontrol, állandó odafigyelés					
2	Játssz velünk	Szabadidős programok hiánya, gyerekek iskolai túlterheltség	Nyári szabadidős programok szervezése, biztosítása , táborok	Szociális koncepció	Nyári szabadidős programok szervezése, biztosítása	önkormányzat	2020., illetve folyamatos.	Eredményesség mérhető a nyári táboroztatásban bevont gyermekek	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások	

		e	helyszíneinek biztosítása					Számával, fotódokumentáció		
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők a munka világába	A munkanélküli aránya a nők esetében magasabb.	R: tájékoztató, a munkanélküliség okának felmérése K: női munkaerőt igénylő munkalehetőségek felkutatása, közfoglalkoztatási pályázatok figyelése H: közfoglalkoztatási programok kibővítése	Szociális koncepció	pályázat figyelés, munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel	Önkormányzat, célcsoport tagjai	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május	szerveződések megkötése, több női munkaerő foglalkoztatása	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások, pályázati lehetőségek	
2	Mindig kell egy (család) barát	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében	R: pályázatok figyelése, értesítések, tájékoztatók megküldése a munkavállalók részére,	Szociális koncepció	pályázat figyelés, pályázat írás, tájékoztató, kapcsolatfelvétel, pályázat benyújtása,	önkormányzat	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május	Családbarát munkahelyek száma	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások	

		nehezebb az elhelyezkedés	rugalmas munkaidőről tájékoztatás K: pályázat megírása, családbarát munkahelyek, adminisztratív feladatok elvégzése, nők munkába állása H: jól működő rendszer fenntarthatósága		munkátoborzás					
--	--	---------------------------	---	--	---------------	--	--	--	--	--

IV. Az idők esélyegyenlősége

1	Együtt az idősekért	Magas az egyedül élő idők aránya, az elmagányosodás miatt egyre kevésbé vesznek részt a közösség életében.	Általános cél: Az egyedül élő idők leszakadásának csökkentése, a demenciák megelőzése, programok szervezése	Szociális koncepció	Közművelődési intézményben érdeklődési körök szerinti csoportok működtetése	Önkormányzat, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai	2020., illetve folyamatos	Statisztikai adatok	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások	
---	---------------------	--	---	---------------------	---	--	---------------------------	---------------------	---	--

			az idősebb korosztály számára.							
2	Fő az egészség	egészségügyi ellátások igénybevétele nehézsége, idősebb korosztály egészségi állapota romló	Könnyen megközelíthető egészségügyi ellátások R: igényfelmérés, szállítási lehetőségek vizsgálata K: szűrővizsgálatok szervezése, tájékoztató előadások lebonyolítása K: megállapodás kötés, együttműködés, fejlesztési pályázatok	Szociális koncepció	adatok gyűjtése, önkéntesek toborzása, pályázati lehetőségek figyelése, megvalósítás	Önkormányzat, célcsoport tagjai, háziorvos, védőnő	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május	Statisztikai adatok	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások, pályázati forrás	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadály(mentesen)	Hiányos a településen az akadálymentesítés	R: felmérés, terepbejárás, pályázat figyelése K: pályázat megírása,	Magyarcsanak Község Önkormányzatának gazdasági koncepciója	Felmérés, terepszemle, pályázat figyelése, megírása, árajánlat	önkormányzat	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május	Az épített akadálymentesített eszköz	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások	

			pályázat benyújtása H: akadálymentesítés kivitelezése		kérése					
2	Munkalehetőséget a megváltozott munkaképesek számára	Megváltozott munkaképesek foglalkoztatása alacsony mértékű	R: távmunka helyi lehetőségeinek felmérése K: a célcsoport és a lakosság tájékoztatása a programokról H: távmunka program szervezése	Magyarcsanak Község Önkormányzatának gazdasági koncepciója	Felmérés, pályázat figyelése, megírása	Önkormányzat, célcsoport tagjai, Munkaügyi Központ, Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai	R: 2017. május K: 2018. május H: 2020. május	R: A lehetőségek felmérése és tervek készítése és megvalósítása K: Távmunka program beindítása H: Javul a célcsoport foglalkoztatottsága Jelenléti ív, fotódokumentáció, elszámolóok	Humán erőforrások, tárgyi, pénzügyi erőforrások	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

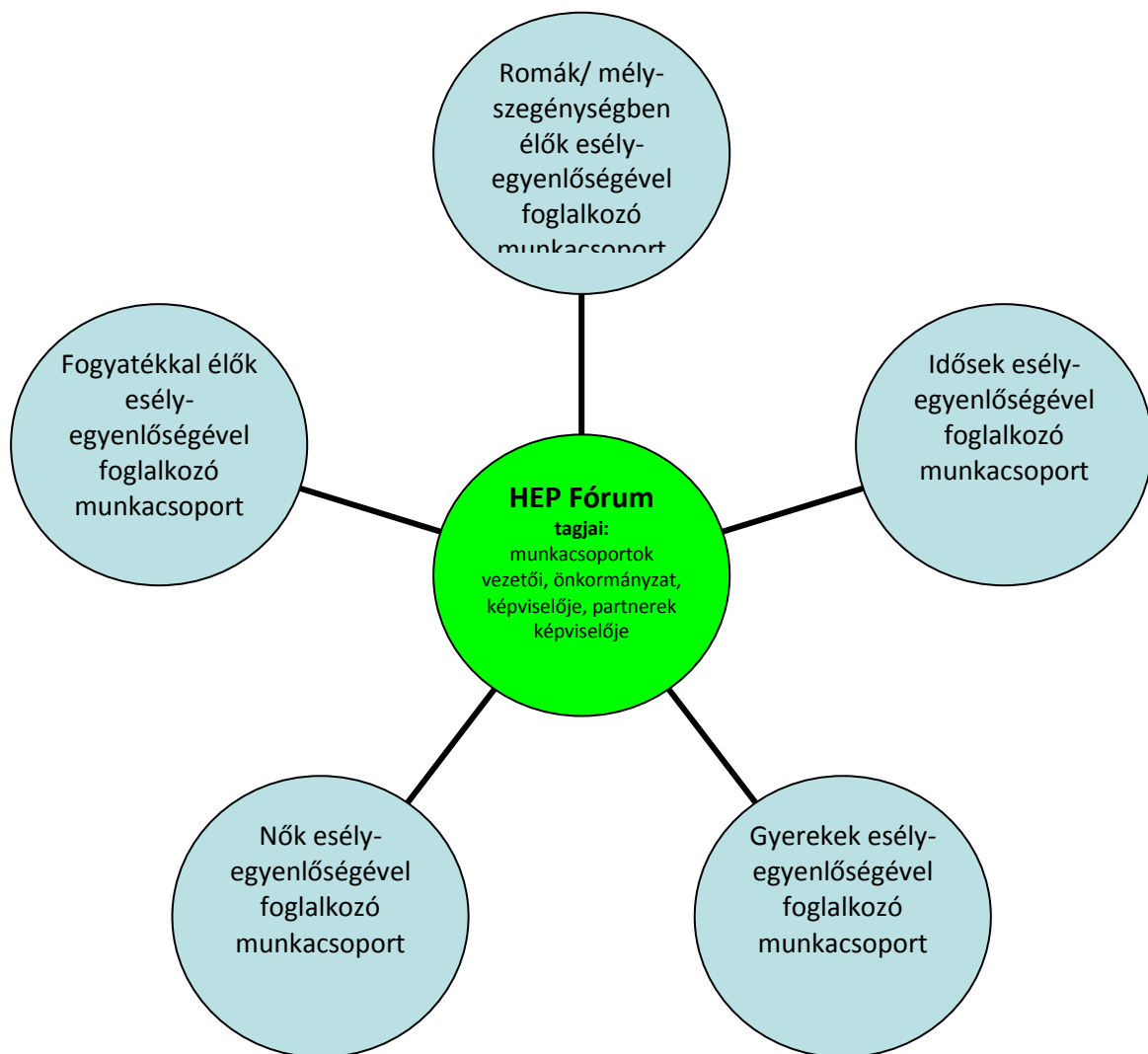
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében azt a törvényben előírt időintervallumok betartásával áttekint.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre

- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása
- Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori jegyző felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így:
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Magyarcsanád község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Magyarcsanád község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 121/2015 (X.29.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

--

Magyarcsanád, 2015. november 16.

Aláírás

Magyarcsanád Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

--

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.